belastingsamenwerking
Gouwe-Rijnland

Retouradres: BSGR, Postbus 1141, 2302BC Leiden

Leden van de gemeenteraden en
leden van de verenigde vergadering

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
Bezoekadres:
Lammenschansweg 144

Postadres:
Postbus 1141
2302 BC LEIDEN
Telefoon: 071-5256200

Datum:		4 april 2024	Ons kenmerk	:	04/04/2024/01/mrV
Uw brief van	:		Behandeld door	:	[redacted]
Uw kenmerk	:		Doorkiesnummer	:	
Bijlage(n)	:	twee	Afdeling	:	Directie/Staf
Onderwerp	:	Begrotingswijziging 2024 maart 2024 en concept begroting 2025-2028 van de Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland			

Geachte gemeenteraadsleden, leden van de verenigde vergadering,

Bij deze doen wij u toekomen de begrotingswijziging 2024 maart 2024 en de concept begroting 2025 - 2028 van de Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Deze documenten zijn behandeld in onze vergadering van 28 maart jl..
In tegenstelling tot voorgaand jaar worden deze documenten u nu, gelijktijdig met verzending hiervan aan de leden van het algemeen bestuur van de BSGR, aangeboden. Conform artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling leggen wij u deze documenten aan u voor met het verzoek uw zienswijzen hierop kenbaar te maken. Graag vernemen wij uw zienswijzen op deze documenten uiterlijk vóór 15 juli 2024.

Begrotingswijziging 2024 maart 2024

In deze begrotingswijziging zijn begrotingsonderdelen (economische categorieën) gewijzigd naar aanleiding van de verwachte ontwikkelingen in 2024, waarbij met name als gevolg van het niet tijdig kunnen afwikkelen van de WOZ-bezwaren 2023 een tekort van € 1.086K wordt voorzien, waarvan € 300K uit een -op basis van de voorgenomen besluitvorming van de jaarrekening 2023- nieuw te vormen bestemmingsreserve onttrokken wordt. Als gevolg hiervan is de verwachting dat de eerder geraamde bijdragen van met name de gemeentelijke deelnemers – daar de kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de WOZ-werkzaamheden niet worden doorberekend aan het hoogheemraadschap- naar boven dienen te worden bijgesteld.

Tevens worden alle ICT-kosten die in de primaire begroting 2024 nog deels in het programma Heffen werden verantwoord nu onder de post Overhead / Bedrijfsvoering opgenomen. Sinds juni 2023 is er namelijk sprake van een aparte afdeling bedrijfsvoering waaronder de hele ICT is gaan ressorteren, waardoor in de programmabegroting vanaf 2024 ICT verantwoord gaat worden onder Overhead / Bedrijfsvoering.

Begroting 2025-2028

De conceptbegroting 2025-2028 is uitgewerkt conform de kaderstelling die is opgenomen in de Kaderbrief 2025. Vanuit financieel perspectief betekent dit, dat:

- Voor het begrotingsjaar 2025 wordt vooralsnog geen taakstelling verwacht ten opzichte van 2024. Wel is het verzoek gedaan om voor 2025 terughoudend te zijn met beleidsintensiveringen/nieuw beleid. In lijn met dit verzoek is in deze begroting 2025 (vooralsnog) geen nieuw beleid opgenomen, anders dan ontwikkelingen die vanuit wetgeving dan wel continuïteit noodzakelijk zijn.
- De indexering van de deelnemersbijdrage 2025 ten opzichte van 2024 is voorlopig bepaald door de indexatie voor lonen en prijzen o.b.v. de verwachting prijs overheidsconsumptie van het CPB in de septembercirculaire. Het stijgingspercentage in deze begroting 2025 is voor lonen (de Prijs-overheidsconsumptie werknemers beloning werknemers) 4,7% (door een gecorrigeerde indexering van –6,4% in 2023) en prijzen (de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) 3,7%.

De in de begroting berekende deelnemersbijdragen betreffen voorschotten. De bepaling van de uiteindelijke deelnemersbijdrage over de jaren 2025 - 2028 gebeurt op basis van doorrekening van de realisatiecijfers in het kostprijscalculatiemodel in het eerste kwartaal van het jaar volgende op het betreffende begrotingsjaar.

Jaarrekening 2023
De jaarrekening 2023 zal u na behandeling van dit document in de vergadering van het algemeen bestuur van de BSGR van 11 april aanstaande nog separaat worden toegezonden.

Voor de goede orde, wij zullen deze documenten ook gelijktijdig ter kennisname brengen van uw dagelijks bestuur.

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van de Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland,

De directeur,	de voorzitter,
Mevrouw drs. E.T.M. van Kesteren	de heer ir. C.L. Visser

Bijlage:
- Concept begrotingswijziging 2024 maart 2024
- Concept begroting 2025 – 2028

Voorstel begrotingswijziging 2024

maart 2024

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Soorten begrotingswijzigingen 4
Samenvatting begrotingswijzigingen 4
Investeringsplanning en EMU saldo 6
Indeling programmabegroting 7
Programma 1: Heffen 8
Programma 2: Informatie & Inning 9
Programma 3: Waarderen 10
Programma 4: Overhead / Bedrijfsvoering 11
Algemene dekkingsmiddelen 12
Incidentele baten en lasten 13
Bijlage 1: Deelnemersbijdragen 2024, op basis van begrotings-wijziging maart 2024 en kostprijscalculatie 2022 14
Bijlage 2: Baten en lasten 2024 per taakveld verdeeld over de programma's per deelnemer op basis van de begrotingswijziging maart 2024 15

Inleiding

Voor u ligt het voorstel voor de eerste begrotingswijziging in 2024 over het begrotingsjaar 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland.

De aan deze begrotingswijziging ten grondslag liggende meerjarenbegroting 2024-2027 is vastgesteld door het dagelijks bestuur en vervolgens ter inzage gegeven aan het algemeen bestuur. Hierna is de ontwerpbegroting aan de raden c.q. de verenigde vergadering van de deelnemers voorgelegd, waarbij hen gevraagd is hun zienswijzen ten aanzien van het beleid van de BSGR kenbaar te maken. Tenslotte is de definitieve programmabegroting en het programmaplan – met inachtneming van mogelijke zienswijzen van de deelnemers – definitief door het algemeen bestuur in haar vergadering van 7 september 2023 vastgesteld.
De vastgestelde begroting 2024 en de zienswijzen zijn ter kennisname van Provinciale Staten van Zuid Holland gebracht.

De begrotingsonderdelen (economische categorieën) zijn gewijzigd naar aanleiding van de verwachte ontwikkelingen in 2024, waarbij met name als gevolg van het niet tijdig kunnen afwikkelen van de WOZ-bezwaren 2023 een tekort van € 1.086K wordt voorzien, waarvan € 300K uit de nieuw te vormen bestemmingsreserve onttrokken wordt.

Tevens worden alle ICT-kosten nu verantwoord onder de post Overhead / Bedrijfsvoering. Een deel van deze kosten werd in 2023 verantwoord in het programma Heffen. Sinds juni 2023 is er sprake van een aparte afdeling bedrijfsvoering waaronder de hele ICT is gaan ressorteren, waardoor in de programmabegroting vanaf 2024 ICT verantwoord gaat worden onder Overhead / Bedrijfsvoering.

Soorten begrotingswijzigingen

De huidige afspraken binnen BSGR zijn dat alle begrotingswijzigingen door het bestuur moeten worden vastgesteld die een beleidseffect en/of een financieel effect hebben. Hieronder wordt verstaan:
- Beleidseffect: er is een wijziging van het beoogde resultaat of beoogde effect.
- Financieel effect: dit valt uiteen in vier soorten:
    - Er is een effect op het volume van het programma (maar dit is budgettair neutraal: de baten en lasten stijgen of dalen in gelijke mate),
    - Er is geen evenwicht in het effect van de baten of lasten waardoor het saldo van de begroting stijgt of daalt.
    - Er is sprake van mutaties in reserves of voorzieningen.
    - Er is sprake van investeringen die worden geactiveerd en waar de lasten door middel van de kapitaallasten meerjarig financieel doorwerken

Samenvatting begrotingswijzigingen

De redenen voor de begrotingswijziging komen voort uit de volgende elementen:

Personele lasten

De totale personele zullen hoger zijn dan de primaire begroting. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er WOZ-bezwaren over het belastingjaar 2023 in 2024 zullen worden behandeld. Doordat bij het opstellen van de begrotingswijziging het nog onzeker is wat het aantal WOZ-bezwaren zal zijn voor 2024, kan er op deze post mogelijk nog een tekort of overschot gaan ontstaan.

Overige goederen en diensten

De omvang van de post Overige goederen en diensten is fors gestegen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de proceskostenvergoedingen en ingebrekestellingen 1 miljoen hoger worden geraamd. Ook hier geldt dat het nog onzeker is wat het aantal WOZ-bezwaren zal zijn voor 2024, waardoor er op deze post mogelijk een tekort of overschot kan ontstaan.

Bijdrage en doorbelasting GDI

Het gaat hier om de kosten die in rekening worden gebracht door het Rijk voor de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Dat zijn de kosten die verband houden met de bezoeken aan de digitale balie van de BSGR via DigiD en de digitale aanslagbiljetten die belastingplichtigen ontvangen via de berichtenbox in MijnOverheid. Deze kosten zijn tevens als opbrengst opgevoerd i.v.m. doorbelasting van het gemeentelijk deel aan het Ministerie van BZK en de doorbelasting van het waterschapsdeel aan HHR. Deze kosten zijn gelijk aan de primaire begroting.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn onveranderd ten opzichte van de primaire begroting 2024.

Automatisering

De automatiseringslasten zijn 100K hoger dan eerder begroot, doordat de kosten van de belastingsoftware vorig jaar te conservatief waren ingeschat.

Huisvesting

De huisvestingslasten zijn onveranderd ten opzichte van de primaire begroting 2024

Bijdragen deelnemers

De bijdragen deelnemers betreffen de bijdragen verkregen uit de vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027. Het hoogheemraadschap van Rijnland deelt niet mee in de bijdrage van het begrote tekort, doordat dit tekort gevolg is van de fors hogere proceskostenvergoedingen en kosten afhandeling WOZ-bezwaren 2023. De hoger geraamde automatiseringslasten worden opgevangen door de hoger geraamde renteopbrengsten.

Uitvoeringskosten Kindertoeslagaffaire

De BSGR verwacht dat de uitvoeringskosten kindertoeslagaffaire zeer laag zullen zijn, waardoor deze post vooralsnog op 0 wordt gehouden.

Overige opbrengsten

Gezien de gestegen rente wordt hier een bedrag van 130K voor begroot, dit is in lijn met wat er aan rente ontvangen is in voorgaand jaar.

Bestemmingsreserve

Van het in 2023 gerealiseerde resultaat ad. € 665K is het de bedoeling € 300K te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve ‘proceskosten en ingebrekestellingen WOZ-bezwaren 2023’. Dit bedrag zal tevens direct in 2024 onttrokken worden.

In onderstaande tabel wordt opgesomd welke impact de begrotingswijzigingen hebben op de diverse economische categorieën:

x € 1.000	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Lasten			
Personeelslasten	10.240	10.440	200
Overige goederen en diensten	2.702	3.609	908
Bijdragen GDI	164	164	0
Kapitaallasten	162	162	0
Automatisering	1.846	1.946	100
Huisvesting	746	746	0
Onvoorzien	109	109	0
Totaal Lasten	**15.968**	**17.175**	**1.208**
Baten			
Bijdragen deelnemers	-15.796	-15.796	0
Doorbelastingen GDI	-164	-164	0
Uitvoeringskosten KTA	0	0	0
Overige opbrengsten	-8	-130	-122
Totaal Baten	**-15.968**	**-16.089**	**-122**
Resultaat voor bestemming	**0**	**1.086**	**1.086**
Dotaties aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	300	300
Onttrekking aan het rekeningresultaat 2023	0	-300	-300
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	-300	-300
Resultaat na bestemming	**0**	**786**	**786**

Noot: een positief verschil betekent een verhoging van de lasten dan wel een verlaging van de inkomsten; een negatief verschil betekent een verlaging van de lasten dan wel een verhoging van de inkomsten.

Investeringsplanning en EMU saldo

Vanwege de regels die vastliggen in de kadernota rechtmatigheid uitgegeven door de commissie BBV zullen investeringen die worden gedaan en die leiden tot een stijging van de meerjarige kapitaallasten expliciet moeten worden vastgelegd en door het bestuur worden goedgekeurd.

Onderstaand de boekwaarde per ultimo 2023 en de verwachte investeringen 2024.

Omschrijving **Investeringen x € 1.000**	**Investering**	**Kapitaallast**	**Toelichting**
Boekwaarde investeringen volgens jaarrekening 2023	€ 382	142	Betreft de eindstand volgens de jaarrekening 2023 en de kapitaallasten hiervan voor 2024
Planning in 2024			
Investeringen verwacht over 2024	€ 67	€ 13	Openstaande projecten Centric & Bakerware
Onvoorzien	€ 33	€ 7	Onvoorzien
Verwacht totaal inclusief 2024	**€ 482**	**€ 162**	

Aangezien de investeringen nu expliciet worden verantwoord heeft dit ook gevolgen voor het EMU saldo.
In onderstaand overzicht is de actueel geplande stand verantwoord.

EMU saldo 2024		
Omschrijving	**Begroting 2024**	**Begroting 2024 aangepast**
1. Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	-	-1.086
2. Afschrijvingen tlv de exploitatie	162	162
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen		
4. Investeringen in (im)materiële activa (inclusief onvoorzien)	-100	-100
5. Baten uit bijdragen andere overheden die niet in de exploitatie zijn verantwoord		
6. Desinvesteringen in (im)materiële activa		
7. Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken		
8. Baten bouwgrondexploitatie		
9. Lasten op balanspost voorzieningen		
10. Lasten ivm transacties met derden en die rechtsstreeks tlv de reserves worden gebracht		
11. Verkoop van effecten		
Saldo	**62**	**-1.024**

Indeling programmabegroting

In de begroting zijn de werkzaamheden van de Belastingsamenwerking verdeeld over vier programma's namelijk:
programma 1 – Heffen
programma 2 – Informatie & Inning
programma 3 – Waarderen
programma 4 – Overhead / Bedrijfsvoering
Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.

Programma 1: Heffen

Onderwerp

Het programma Heffen omvat het tijdig, correct en volledig opleggen van zowel subject- als objectgebonden aanslagen waterschapslasten en gemeentelijke belastingen. Dit is inclusief de vergaring en verwerking van de daartoe benodigde gegevens vanuit interne en externe bronnen (onder andere Basisregistraties en de door de gemeenten en het waterschap aan te leveren belastinggrondslagen).
Tevens omvat het programma Heffen formeel het behandelen en afdoen van bezwaarschriften gericht tegen plicht en maatstaf.

Begroting

x € 1.000 Lasten	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Personeelslasten	3.069	2.050	-1.019
Overige goederen en diensten	329	150	-179
Automatiseringskosten	353	0	-353
Totaal Lasten	**3.752**	**2.200**	**-1.552**
Baten			
Bijdragen deelnemers	-3.752	-2.200	1.552
Bijdragen deelnemers Overig	0	0	0
Totaal Baten	**-3.752**	**-2.200**	**1.552**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**

Bij het programma Heffen zijn in deze begrotingswijziging alle ICT-lasten verschoven naar het programma Overhead / Bedrijfsvoering, inclusief de doorbelastingen naar de andere programma's. Dit leidt ertoe dat de personele lasten en de automatiseringslasten fors gedaald zijn binnen het programma. Daarnaast is de post Overige goederen en diensten afgenomen wegens lagere kosten voor gegevensverstrekking.

Voorstel begrotingswijzigingen

Voorstel begrotingswijziging voor programma Heffen	Financiële impact
Aanpassen Personeelslasten	-1.019
Aanpassen Overige goederen en diensten	-179
Aanpassen Automatiseringskosten	-353
Aanpassen Bijdragen deelnemers	1.552

Programma 2: Informatie & Inning

Onderwerp

Het programma omvat het gehele proces van doelgerichte acties om de opgelegde aanslagen in te vorderen: binnengekomen belastinggelden worden ingeboekt, in voorkomende gevallen wordt automatisch dan wel na beoordeling kwijtschelding verleend en zo nodig worden belastingplichtigen gemaand tot betalen. De aanmaningen kunnen uitmonden in een traject van dwanginvordering. De Belastingsamenwerking verzorgt het gehele invorderingsproces, inclusief de dwanginvordering, grotendeels zelf.
Daarnaast omvat het programma de verwerking van klantencontacten in de vorm van correspondentie, algemene telefoonbeantwoording en balie- en receptiewerkzaamheden.
Verder omvat het programma Informatie & Inning eveneens de behandeling en afdoening van bezwaar- en beroepschriften inzake respectievelijk invorderingskosten en kwijtscheldingen.

Begroting

x € 1.000 Lasten	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Personeelslasten	1.943	1.856	-87
Overige goederen en diensten	815	902	87
Bijdragen GDI	164	164	0
Automatisering	240	46	-194
Totaal Lasten	**3.162**	**2.968**	**-194**
Baten			
Bijdragen deelnemers	-2.998	-2.804	194
Doorbelastingen GDI	-164	-164	0
Uitvoeringskosten KTA	0	0	0
Totaal Baten	**-3.162**	**-2.968**	**194**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**
Dotaties	0	0	0
Onttrekkingen aan reserve/resultaat	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**

De personeelslasten voor programma Informatie en Inning liggen in de begrotingswijziging € 87K lager dan in eerste instantie begroot. Daarnaast zijn de kosten voor Overige goederen en diensten met € 87K toegenomen, met name vanwege hogere kosten voor de bank en hogere drukwerk, porti- en verzendkosten. De bijdragen en doorbelastingen GDI zijn de kosten die in rekening worden gebracht door het Rijk voor de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Deze kosten zijn tevens als opbrengst opgevoerd i.v.m. doorbelasting van het gemeentelijk deel aan het Ministerie van BZK en de doorbelasting van het waterschapsdeel aan HHR. Deze kosten blijven onveranderd. De post Automatisering ligt lager dan eerder begroot. Dit is een gevolg van de overheveling van het budget voor automatiseringslasten van programma Heffen naar programma Overhead / Bedrijfsvoering, waardoor er in de begroting van Informatie en Inning geen doorbelasting van de automatiseringskosten meer plaatsvindt. De resterende automatiseringslasten ad € 46K betreffen de telefonie.

Voorstel begrotingswijzigingen

Voorstel begrotingswijziging voor programma Informatie en Innen	Financiële impact op programma
Aanpassen Personeelslasten	-87
Aanpassen Overige goederen en diensten	87
Aanpassen Automatiseringskosten	-194
Aanpassen Bijdragen deelnemers	194

Programma 3: Waarderen

Onderwerp

De Belastingsamenwerking voert voor haar deelnemers de Wet waardering onroerende zaken (de WOZ) uit. Dit omvat het beheer van gegevens van objecten, benodigd om tot een jaarlijkse waardebepaling voor- en waarde vaststelling van die objecten te komen en deze gegevens en waarden beschikbaar te stellen aan de interne processen en externe afnemers.
Onder het gegevensbeheer vallen ook het onderhouden van de relaties tussen de WOZ en andere basisregistraties (bijvoorbeeld de basisregistratie BAG bij de gemeenten).
Daarnaast omvat het programma Waarderen formeel alle activiteiten met betrekking tot het tijdig (juridisch) behandelen en afdoen van waarde gerelateerde bezwaarschriften en wordt verweer opgesteld en gevoerd tegen zowel ingediende WOZ- als plichts- en/of maatstaf(hoger)-beroepschriften.
De uitvoering van de activiteiten dient plaats te vinden conform het toetsingskader en de richtlijnen van de Waarderingskamer.

x € 1.000 Lasten	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Personeelslasten	3.767	3.994	227
Overige goederen en diensten	1.244	2.244	1.000
Automatisering	498	0	-498
Totaal Lasten	**5.509**	**6.238**	**729**
Baten			
Bijdragen deelnemers	-5.509	-5.938	-429
Totaal Baten	**-5.509**	**-5.938**	**-429**
Resultaat voor bestemming	**0**	**300**	**300**
Dotaties aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	300	300
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	-300	-300
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	-300	-300
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**

De personeelslasten worden hoger geraamd ten opzichte van de primaire begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt doordat er WOZ-bezwaren over het belastingjaar 2023 in 2024 zullen worden behandeld. Overige goederen en diensten worden fors hoger geraamd. Dit is het gevolg van de proceskostenvergoedingen en ingebrekestellingen van de in 2024 afgehandelde WOZ-bezwaren over belastingjaar 2023 ad € 1,8 miljoen.
Waar voor 2024 uitgegaan werd van € 1,2 miljoen proceskostenvergoedingen over belastingjaar 2024, wordt dit bedrag nu geschat op € 400K door de wettelijke verlaging van de proceskostenvergoeding. Het totale bedrag aan extra proceskostenvergoeding komt daarmee uit op € 1 miljoen.
De Automatiseringskosten worden lager geraamd wegens de eerder genoemde overheveling van het budget voor automatiseringslasten van programma Heffen naar programma Overhead / Bedrijfsvoering, waardoor er in de begroting van Waarderen geen doorbelasting van de automatiseringskosten meer plaatsvindt.
Vanuit het rekeningresultaat 2023 is het de bedoeling € 300K te doteren aan een bestemmingsreserve ‘proceskostenvergoedingen en ingebrekestellingen bezwaren 2023’. Deze wordt in 2024 dan geheel onttrokken.

Voorstel begrotingswijzigingen

Voorstel begrotingswijziging voor programma Waarderen	Financiële impact op programma
Aanpassen Personeelslasten	227
Aanpassen Overige goederen en diensten	1.000
Aanpassen Automatiseringskosten	-498
Aanpassen Bijdragen deelnemers	-429
Aanpassen Dotaties aan bestemmingsreserve	300
Aanpassen Onttrekking aan het rekeningresultaat	-300
Aanpassen Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	-300

Noot: Op het moment van het opstellen van de begrotingswijziging is het nog onzeker wat het aantal WOZ-bezwaren zal zijn voor 2024, waardoor er op de posten Personeelslasten en Overige goederen en diensten mogelijk een tekort of overschot kan ontstaan.

Programma 4: Overhead / Bedrijfsvoering

Onderwerp

De directie, de staf en alle ondersteunende activiteiten ten behoeve van de primaire programma's zijn binnen dit programma ondergebracht. Hieronder vallen de taken met betrekking tot interne controle werkzaamheden, management informatie, de financiële administratie, bestuur en beleid, de P&O werkzaamheden alsmede de loonkosten van de afdelingshoofden. Vanaf 2024 vallen hier zowel de ICT-kosten voor de hardware als de software onder.

Begroting

x € 1.000 Lasten	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Personeelslasten	1.460	2.540	1.080
Kapitaallasten	162	162	0
Automatisering	755	1.900	1.145
Huisvesting	746	746	0
Overige goederen en diensten	314	314	0
Totaal Lasten	**3.437**	**5.661**	**2.224**
Baten			**0**
Bijdragen deelnemers	-3.437	-5.661	-2.224
Totaal Baten	**-3.437**	**-5.661**	**-2.224**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**
Dotaties	0	0	0
Onttrekkingen aan reserve/resultaat	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**

De grootste wijziging binnen het programma Overhead / Bedrijfsvoering is de overheveling van alle ICT-gerelateerde kosten vanuit de overige programma's (exclusief telefonie). Dit leidt tot zowel fors hogere personeelslasten als automatiseringslasten binnen dit programma. De kapitaallasten en de huisvestingslasten blijven ongewijzigd.

Voorstel begrotingswijzigingen

Voorstel begrotingswijziging voor programma Overhead	Financiële impact op programma
Aanpassen Personeelslasten	1.080
Aanpassen Automatiseringskosten	1.145
Aanpassen Bijdragen deelnemers	-2.224

Algemene dekkingsmiddelen

Onderwerp

Naast de raming van baten en lasten per programma, schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), in artikel 8, ook voor dat er een overzicht Algemene dekkingsmiddelen en een bedrag Onvoorzien opgenomen moet worden. Deze posten zijn niet direct aan een van de voorgaande programma's verbonden.

Begroting

x € 1.000 Lasten	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Onvoorzien	109	109	0
Totaal Lasten	**109**	**109**	**0**
Baten			
Bijdragen deelnemers	-101	807	908
Overige opbrengsten	-8	-130	-122
Totaal Baten	**-109**	**678**	**786**
Resultaat voor bestemming	**0**	**786**	**786**
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**786**	**-786**

De Bijdragen deelnemers is de resultante van de uitputting van de voorgaande programma's. De overige opbrengsten zijn de renteopbrengsten en worden geraamd op € 130K, wat in lijn is met de realisatie van voorgaand jaar.

Voorstel begrotingswijzigingen

Voorstel begrotingswijziging voor programma Algemene dekkingsmiddelen	Financiële impact op programma
Aanpassen Bijdragen deelnemers	908
Aanpassen Overige opbrengsten	-122

Incidentele baten en lasten

Overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden onderstaand de incidentele baten en lasten gepresenteerd.

Programma	x € 1.000 Lasten	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Verschil t.o.v. primaire begroting
Waarderen	Personeelslasten	0	227	227
Waarderen	Proceskostenvergoedingen WOZ-bezwaren 2023	0	1.800	1.800
Alg. dekk. midd.	Onvoorzien	109	109	0
	Totaal Lasten	**109**	**2.136**	**2.027**
	Baten			
	Totaal Baten	**0**	**0**	**0**
	Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**109**	**2.136**	**2.027**
Waarderen	Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	-300	-300
	Gerealiseerde resultaat	**109**	**1.836**	**1.727**

Noot: Er wordt hierbij wel uitgegaan van de dekking van het negatieve saldo in de begrotingswijziging door extra bijdragen van de deelnemers ad € 786K.

Bijlage 1: Deelnemersbijdragen 2024, op basis van begrotings-wijziging maart 2024 en kostprijscalculatie 2022

Bijdragen deelnemers 2024	*Deelnemersbijdrage primaire begroting 2024 o.b.v. kpc 2022*	*Aandeel in extra deelnemersbijdrage 2023*	*Deelnemersbijdrage begrotingswijziging maart 2024 o.b.v. kpc 2022*
Bodegraven-Reeuwijk	€ 736.125	€ 58.787	€ 794.913
Gouda	€ 1.622.307	€ 129.558	€ 1.751.865
HH Rijnland	€ 5.953.777	€ -	€ 5.953.777
Katwijk	€ 1.122.640	€ 89.655	€ 1.212.294
Leiden	€ 2.353.244	€ 187.931	€ 2.541.175
Leiderdorp	€ 459.349	€ 36.684	€ 496.033
Oegstgeest	€ 409.299	€ 32.687	€ 441.986
Velsen	€ 1.406.575	€ 112.330	€ 1.518.905
Voorschoten	€ 444.212	€ 35.475	€ 479.687
Waddinxveen	€ 609.640	€ 48.686	€ 658.326
Wassenaar	€ 480.915	€ 38.406	€ 519.321
Zoeterwoude	€ 197.920	€ 15.806	€ 213.726
Totaal:	***€ 15.796.003***	***€ 786.005***	***€ 16.582.008***

Noot:

- De deelnemersbijdragen op basis van de begrotingswijziging maart 2023 zijn gebaseerd op de geraamde € 15.796 opgehoogd met het geprognosticeerde tekort ad. € 786K.
- Het hoogheemraadschap van Rijnland deelt niet mee in de bijdrage van het begrote tekort, aangezien dit tekort gevolg is van de fors hogere proceskostenvergoedingen en kosten afhandeling WOZ-bezwaren 2023. De hoger geraamde automatiseringslasten worden opgevangen door de hoger geraamde renteopbrengsten.

Bijlage 2: Baten en lasten 2024 per taakveld verdeeld over de programma's per deelnemer op basis van de begrotingswijziging maart 2024

Gebaseerd op KPC 2022 en overhead doorverdeeld

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Gouda				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 384.974	€ 42.072	€ 271.012	€ 1.053.806	€ 1.751.865
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 984.418
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 306
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 174.497
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 30.602
0.63	Parkeerbelasting		Parkeerbelasting	€ 27.317
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 16.133
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 8.012
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 41
2.4	Economische havens en waterwegen		Havengelden	€ 3.544
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 8.781
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 638
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 7.396
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 90.371
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 28.679
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 99.846
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 3.266
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 2.787
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 94.100
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 93.888
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 26.451
8.3	Wonen en bouwen		Liggelden	€ 978
8.3	Wonen en bouwen		Staangelden	€ 5.301
8.3	Wonen en bouwen		Overige leges	€ 44.513
				€ 1.751.865

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Leiden				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 334.606	€ 14.999	€ 248.224	€ 1.943.346	€ 2.541.175
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 1.834.402
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 579
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 278.546
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 36.257
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 45.042
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 51
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 3.467
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 37.207
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 124
7.2	Riolering		Rioolheffing personen	€ 152.928
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 152.571
				€ 2.541.175

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Wassenaar				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 83.229	€ 1.274	€ 49.714	€ 385.104	€ 519.321
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 357.155
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 62.660
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 5.495
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 7.207
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 6.311
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 26
0.64	Belastingen overige		Baatbelasting	€ 1.692
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ2NWN)	€ 1.554
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ3NWN)	€ 3.194
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ3WON)	€ 208
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZNWN)	€ 1.318
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 881
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 5.455
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 31.662
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 29.246
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 5.259
				€ 519.321

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Voorschoten				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 76.471	€ 637	€ 40.137	€ 362.442	€ 479.687

Taakveld	Omschrijving	Specificatie	Bedrag
0.61	OZB woningen	OZB Eig. woningen	€ 342.290
0.62	OZB niet woningen	OZB Eig. niet woningen	€ 52.388
0.61	OZB woningen	OZB Gebr. Woningen	€ 404
0.62	OZB niet woningen	OZB Gebr. niet woningen	€ 4.633
0.64	Belastingen overige	Hondenbelasting	€ 4.691
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel	Precariobelasting	€ 2.437
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen	Precariobelasting	€ 38
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ4NWN)	€ 2.381
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ5NWN)	€ 2.212
3.4	Economische promotie	Toeristenbelasting	€ 180
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. NWN	€ 8.041
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. WON (RIOTWON)	€ 33.213
7.3	Afval	Afvalstoffenheffing	€ 26.777
			€ 479.687

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Zoeterwoude				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 37.374	€ -	€ 31.165	€ 145.188	€ 213.726
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 113.221
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 43.303
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 274
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 3.714
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 38
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZNWN)	€ 85
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ9WON)	€ 213
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ9NWN)	€ 2.269
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 1.542
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 9.191
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 25.776
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar NWN	€ 342
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 13.369
7.3	Reinigingsrecht		Reinigingsrecht	€ 391
				€ 213.726

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Oegstgeest				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 63.445	€ 354	€ 48.862	€ 329.326	€ 441.986

Taakveld	Omschrijving	Specificatie	Bedrag
0.61	OZB woningen	OZB Eig. woningen	€ 321.696
0.62	OZB niet woningen	OZB Gebr. niet woningen	€ 77
0.62	OZB niet woningen	OZB Eig. niet woningen	€ 38.107
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel	Precariobelasting	€ 1.755
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen	Precariobelasting	€ 52
0.64	Belastingen overige	Hondenbelasting	€ 6.453
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ5NWN)	€ 1.824
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ5WON)	€ 656
3.4	Economische promotie	Toeristenbelasting	€ 376
7.2	Riolering	Rioolheffing personen	€ 28.411
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 84
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. NWN	€ 8.628
7.3	Afval	Afvalstoffenheffing	€ 32.628
7.3	Afval	Afval extra container WON	€ 1.241
			€ 441.986

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Katwijk				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 176.346	€ 36.645	€ 119.107	€ 880.196	€ 1.212.294
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		RZB Eig. woningen	€ 1.060
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 797.083
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 158.494
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 14.976
0.63	Parkeerbelasting		Parkeerbelasting	€ 67.626
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 2.920
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 25
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 11.609
2.4	Economische havens en waterwegen		Havengelden	€ 1.353
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZCNWN)	€ 1.001
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZDNWN)	€ 263
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 3.552
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 3.692
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 66.829
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 15.903
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 363
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 61.002
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		Begraafrechten (GRAF)	€ 4.545
				€ 1.212.294

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Bodegraven-Reeuwijk				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 149.569	€ 2.618	€ 91.867	€ 550.860	€ 794.913
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 450.731
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 137
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 146.640
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 1.087
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 37
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 92
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 1.369
3.4	Economische promotie		Forensenbelasting	€ 1.935
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 1.819
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 2.678
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 4.183
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 38.533
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 8.345
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 41.789
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 39.366
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar NWN	€ 2.392
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 39.202
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 8
7.3	Reinigingsrecht		Afval extra container NWN	€ 1.973
7.3	Reinigingsrecht		Reinigingsrecht	€ 3.675
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 8.923
				€ 794.913

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Waddinxveen				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 104.310	€ 3.379	€ 89.581	€ 461.055	€ 658.326
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 400.851
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 106.830
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 7.567
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 1.124
0.64	Precariobelasting: Kabels & Leidingen		Precariobelasting	€ 49
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 32
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 27
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 2.639
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 38.179
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 210
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 2.867
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 2.659
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 41.268
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 42.066
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 552
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		Begraafrechten (GRFR)	€ 3.472
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 5.335
8.3	Wonen en bouwen		Overige leges	€ 2.599
				€ 658.326

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Hoogheemraadschap van Rijnland				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 3.083.374	€ 21	€ 2.870.383	€ -	€ 5.953.777
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
n.v.t.	Leges Waterschap		Leges Waterschap	€ 4.770
n.v.t.	Watersysteemheffing		Watersysteemheffing	€ 3.483.815
n.v.t.	Zuiveringsheffing		Zuiveringsheffing	€ 2.465.192
				€ 5.953.777

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Leiderdorp				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 66.245	€ -	€ 40.635	€ 389.153	€ 496.033
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 372.932
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 51.695
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 5.134
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 387
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 17
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 5.324
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 17
7.2	Riolering		Rioolheffing personen	€ 30.019
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 29.621
7.3	Reinigingsrecht		Reinigingsrecht	€ 886
				€ 496.033

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Velsen				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 271.070	€ 5.861	€ 185.025	€ 1.056.948	€ 1.518.905
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 927.339
0.61	OZB woningen		RZB Eig. woningen	€ 1.313
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 272
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 224.578
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 22.145
0.63	Parkeerbelasting		Parkeerbelasting	€ 4.066
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 17.609
0.64	Precariobelasting: Vast & variabel		Precariobelasting	€ 552
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ6NWN)	€ 1.073
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ7NWN)	€ 1.859
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ8NWN)	€ 1.929
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ8WON)	€ 512
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZANWN)	€ 2.404
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZAWON)	€ 216
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZBNWN)	€ 538
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 4.453
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 1.228
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 8.573
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 81.901
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 17.617
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 88.993
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 1.793
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOTWON)	€ 1.470
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 292
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 104
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 80.677
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		Begraafrechten (GRAF)	€ 62
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		Begraafrechten (GRFR)	€ 5.303
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 14.519
8.3	Wonen en bouwen		Overige leges	€ 5.513
				€ 1.518.905

belastingsamenwerking
Gouwe-Rijnland

Begroting 2025 - 2028

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Opbouw meerjarenbegroting 4
Indeling programmabegroting 4
Beleidsbegroting 4
Programmaplan 6
Dienstverlening naar inwoners en bedrijven 6
Financieel beleid 7
Programma 1: Heffen 9
Programma 2: Informatie & Inning 12
Programma 3: Waarderen 16
Programma 4: Bedrijfsvoering (voorheen: Overhead) 20
Algemene dekkingsmiddelen 22
Paragrafen 23
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 23
Financiering & treasury 25
Verplichte kengetallen 27
Bedrijfsvoering 28
Financiële begroting 37
Inleiding 37
Overzicht Baten en lasten 38
Geprognosticeerde Balans 40
Meerjaren-investeringsplanning 40
Overzicht reserves en voorzieningen 40
BTW Compensatie 41
Bijlage 1: Overzicht baten en lasten 2023 conform Iv3 matrix 42
Bijlage 2: Kerngegevens 43
Bijlage 3: Deelnemersbijdragen 2025 - 2028 44
Bijlage 4: Baten en lasten 2025 per taakveld verdeeld over de programma's per deelnemer 45

Inleiding

Voor u ligt het voorstel voor de begroting 2025-2028 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

Eerder is de Kaderbrief 2025 waarin de uitgangspunten voor de begroting 2025-2028 zijn weergegeven vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De ontwerpbegroting wordt in april 2024 aan de gemeenteraden en de Verenigde Vergadering van onze deelnemers voorgelegd via een zienswijze procedure, zodat zij in staat worden gesteld een formele reactie te geven op de plannen van BSGR. Aan de hand van de binnengekomen zienswijzen bekijkt de BSGR of de ontwerpbegroting aangepast moet worden. Met het vaststellen van de begroting 2025-2028 in september 2024 worden de afspraken, over wat de BSGR wil bereiken, welke diensten er worden geleverd en wat dit mag kosten, definitief gemaakt.
De vastgestelde begroting en de zienswijzen worden ter kennisname van Provinciale Staten van Zuid-Holland gebracht.

Voor het begrotingsjaar 2025 wordt vooralsnog geen taakstelling verwacht ten opzichte van 2024. De indexering van de deelnemersbijdrage 2025 ten opzichte van 2024 is voorlopig bepaald door de indexatie voor lonen en prijzen o.b.v. de verwachting prijs overheidsconsumptie van het CPB in de septembercirculaire. Het stijgingspercentage in deze begroting 2025 is voor lonen (de Prijs-overheidsconsumptie werknemers beloning werknemers) 4,7% (door een gecorrigeerde indexering van –6,4% in 2023) en prijzen (de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) 3,7%. Daarbovenop is voor de programma’s Heffen, Innen en Waarderen de areaaluitbreiding meegenomen, zoals reeds vastgesteld in het AB van 29 februari 2024.

Een toelichting op de toepassing van bovenstaande indexering is weergegeven in de paragraaf financieel beleid.

De meerjarenbegroting bestaat uit het hoofdstuk opbouw meerjarenbegroting waarin de kaders van de begroting uiteen worden gezet, een hoofdstuk waarin het programmaplan nader wordt uitgewerkt met specificering naar de individuele programma’s, de paragrafen waarin een toelichting wordt gegeven op de aanwezige risico’s en bedrijfsvoeringelementen en afsluitend de financiële begroting naar economische kostencategorieën. In bijlage 4 wordt de deelnemersbijdrage 2025-2028 gepresenteerd.

Opbouw meerjarenbegroting

Indeling programmabegroting

De programmabegroting bestaat uit verschillende onderdelen, die in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) door het Rijk zijn vastgesteld. Het zijn de beleidsbegroting, met daarin het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting. De verschillende onderdelen worden hieronder beschreven.

Beleidsbegroting

1. *Programmaplan*

In de begroting zijn de werkzaamheden van de Belastingsamenwerking verdeeld over vier programma's namelijk:
programma 1 – Heffen
programma 2 – Informatie & Inning
programma 3 – Waarderen
programma 4 – Bedrijfsvoering (voorheen Overhead)
Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.

Bestaande programma-indeling met verantwoording overhead							
x € 1.000 **Lasten**	**Jaarrekening 2023**	**Primaire begroting 2024**	**Gewijzigde begroting maart 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**
Programma Heffen	3.356	3.752	2.200	2.358	2.358	2.358	2.358
Programma Informatie & Inning	2.796	3.162	2.968	3.142	3.142	3.142	3.142
Programma Waarderen	5.110	5.509	6.238	4.504	4.504	4.504	4.504
Programma Overhead	3.386	3.437	5.661	5.877	5.974	5.872	5.868
Algemene dekking en onvoorzien	0	109	109	109	109	109	109
Totaal Lasten	**14.648**	**15.968**	**17.175**	**15.989**	**16.087**	**15.985**	**15.981**
Baten							
Programma 1 - Heffen	-3.356	-3.752	-2.200	-2.358	-2.358	-2.358	-2.358
Programma 2 - Informatie & Inning	-2.796	-3.162	-2.968	-3.142	-3.142	-3.142	-3.142
Programma 3 - Waarderen	-5.110	-5.509	-5.938	-4.504	-4.504	-4.504	-4.504
Programma 4 - Overhead	-3.386	-3.437	-5.661	-5.877	-5.974	-5.872	-5.868
Algemene dekking en onvoorzien	-665	-109	678	-109	-109	-109	-109
Totaal Baten	**-15.313**	**-15.968**	**-16.089**	**-15.989**	**-16.087**	**-15.985**	**-15.981**
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**-665**	**0**	**1.086**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves							
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	300	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	-300	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	-300	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	**0**	**0**	**-300**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat na bestemming	**-665**	**0**	**786**	**0**	**0**	**0**	**0**

De indeling per programma is gelijk. In elk programma wordt antwoord gegeven op de '3W-vragen':
1. Wat willen we bereiken aan maatschappelijke effecten?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat gaat dat kosten?

Omdat de BSGR een uitvoeringsorganisatie is, zullen de maatschappelijke effecten zich vooral vertalen in de te verwachten productie die voor de deelnemers gedraaid zal worden en de kwaliteit van die productie.
Bij de ontwikkeling van besturingsinstrumentarium zijn de deelnemers betrokken. De sturingselementen zijn vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

De kosten van een programma worden weergegeven door middel van een tabel, waarin een aantal wettelijk voorgeschreven elementen verwerkt zijn:

a. per programma c.q. productgroep de raming van de baten en lasten en het saldo;
b. het geraamde resultaat voor bestemming;
c. de mutaties in de reserves per programma (een + is een storting, een – is een onttrekking);
d. het geraamde resultaat na bestemming volgend uit de onderdelen b. en c.

De tabel is opgebouwd uit jaarschijven. Aanmerkelijke verschillen tussen de verschillende jaarschijven worden toegelicht.

In de Regeling financieel beheer is opgenomen dat in de begroting een overzicht gegeven wordt van de producten, respectievelijk diensten en de daarmee samenhangende baten en lasten. Voor deze begroting wordt volstaan met de opmerking dat de programma-indeling overeenstemt met het productenoverzicht.

Paragrafen

In de paragrafen wordt aandacht besteed aan een aantal financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die dwars door het beleid van de programma's heen lopen. De onderwerpen – die het Rijk vanaf 2004 in de programmabegroting verplicht stelt en welke van toepassing zijn op de BSGR zijn:

- de bedrijfsvoering;
- het weerstandsvermogen (de mate waarin tegenvallers financieel kunnen worden opgevangen);
- financiering (lenen en uitzetten van geld).

2. Financiële begroting

In de financiële begroting wordt de financiële positie van de BSGR toegelicht en een meerjarig overzicht van inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) gegeven. Daarnaast bevat dit onderdeel de investeringsplanning en een overzicht van de reserves en voorzieningen.

Op basis van de te verwachten ontwikkelingen wordt er in maart 2024 een begrotingswijziging over 2024 aangeboden.

Bij de besluitvorming over de jaarrekening 2023 zal aan het bestuur formeel worden voorgesteld om €300K van het resultaat 2023 ten gunste van de bestemmingsreserve afhandeling WOZ-bezwaren 2023. Daarnaast wordt voorgesteld om € 65K te doteren aan de Algemene Reserve, zodat deze richting 5% van de totale lasten van de begrotingswijziging 2023 gaat. Het eigen vermogen komt met de dotatie van het rekeningresultaat uit op € 846K. Tot slot wordt de resterende € 300K teruggegeven aan de deelnemers op basis van de verdeelsleutel van het kostprijscalculatiemodel 2023.

Programmaplan

Strategie

Vanaf de operationele start van de BSGR in 2011 is er hard gewerkt om op het huidige zeer optimale prijs-kwaliteitsniveau te komen waarop de organisatie nu presteert. Het verkrijgen van de ISAE3402 type 2 verklaring, een waarborg voor de validiteit en betrouwbaarheid van de belastingprocessen is daar een voorbeeld van. Tot op heden is de BSGR nog steeds de enige belastingorganisatie in Nederland die in het bezit is van deze type 2 kwalificatie.

Ook voor de komende jaren zal het behoud van deze certificering centraal staan. Certificering is daarmee een belangrijk “unique selling point” in de aansluiting van nieuwe deelnemers bij de BSGR.

Om interessant te blijven voor de huidige en nieuwe deelnemers is een optimale prijs-kwaliteit verhouding essentieel. Continue aandacht voor kostenreductie blijft noodzakelijk, waarbij de kwaliteit van de dienstverlening door de BSGR minimaal op hetzelfde niveau blijft.

De omgeving van de BSGR is onderhevig aan vele, snelle veranderingen op het gebied van wetgeving en technologie. Het volgen van deze ontwikkelingen is een noodzaak en dit heeft consequenties voor de bedrijfsvoering, processen en systemen van de BSGR die aangepast moeten worden op de gewijzigde wet- en regelgeving en de veranderende technologie. Deze ontwikkelingen zorgen voor druk op het kunnen handhaven van een optimaal prijs-kwaliteitsniveau.

Toenemende vergrijzing en schaarste op de arbeidsmarkt dwingt de BSGR om de mogelijkheden voor schaalvergroting te onderzoeken. Personeel met kennis van lokale belastingen wordt landelijk meer en meer een schaars goed, waarbij de uitstroom van kennis als gevolg van de vergrijzing de continuïteit van belastingorganisaties onder druk zet. Belastingorganisaties zullen daarom actiever moeten zoeken naar mogelijkheden voor een verregaande samenwerking, dan wel dat op termijn de dienstverlening moet worden aangepast aan de veranderende omgeving. Deze ontwikkeling ziet het accountantskantoor BDO overigens ook binnen gemeenten.

Samenwerking met andere belastingkantoren kan gelet op bovenstaande niet alleen kostenvoordelen bieden maar ook voorzien in de steeds hogere eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de medewerkers en het beheersbaar houden van de interne organisatie. De vraag is echter of dit voldoende is om het huidige zeer hoge niveau van dienstverlening te kunnen waarborgen.

Dienstverlening naar inwoners en bedrijven

In 2019 heeft de BSGR met haar deelnemers een geactualiseerde Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten (tekst vastgesteld door het dagelijks bestuur van de BSGR op 21 maart 2019). In de DVO zijn met de deelnemers afspraken gemaakt over de dienstverlening van de BSGR. Enerzijds naar de deelnemers zelf (wat mogen de deelnemers zelf van de BSGR verwachten) en anderzijds naar de inwoners en bedrijven van het verzorgingsgebied (wat mogen zij, op basis van afspraken tussen de deelnemer en de BSGR, verwachten). De BSGR beoogt de huidige tekst van de DVO dit jaar met haar deelnemers door te spreken zodat deze gelijktijdig met de aanpassingen die in de tekst van de gemeenschappelijke regeling van de BSGR moeten worden doorgevoerd als gevolg van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen uiterlijk in 2024 kunnen worden geëffectueerd.

Daarnaast wordt ook nog in andere regelingen, zoals het Besluit gegevensverstrekking, invulling gegeven aan de dienstverlening naar de deelnemers. De hierin vastgelegde gegevensleveringen zijn afgelopen jaar aan de deelnemers ter evaluatie voorgelegd. Dit heeft nog niet geleid tot enige aanpassing in het Besluit. In de praktijk blijkt wel dat er zich toch mogelijk situaties kunnen voordoen waarbij het ruimer delen van bij de BSGR beschikbare gegevens werkzaamheden voor een deelnemer kan vereenvoudigen, bijvoorbeeld op het gebied van controles. Komend jaar zal dit verder met de deelnemers worden besproken.

Voor wat betreft de dienstverlening naar inwoners en bedrijven is deze in de DVO geconcretiseerd in Afspraken over kwaliteitsaspecten. Hierover wordt twee keer per jaar aan de deelnemers gerapporteerd te weten in de 8-maandsrapportage en de jaarlijkse belastingrapportage.

In de afgelopen jaren heeft de BSGR al op verschillende manieren de dienstverlening naar de inwoners en bedrijven verbeterd en/of uitgebreid op het gebied van bereikbaarheid, communicatie en betalingsmogelijkheden.
Daarnaast zal de BSGR, daar waar mogelijk binnen de wettelijke, technische en financiële kaders, blijven streven naar een verdere verbetering van haar service aan haar klanten.
Zo heeft de BSGR bijvoorbeeld in 2022 in het kader van de Vroegsignalering de digitale toegang tot individuele dossiers beschikbaar gesteld, zodat sociale wijkteams van de aan de BSGR deelnemende gemeenten inzage kunnen hebben in bij de BSGR openstaande belastingschulden van individuele belastingplichtigen.

Alhoewel de BSGR continu zal blijven zoeken naar mogelijkheden om haar dienstverlening te verbeteren, wordt hierbij wel uitdrukkelijk de kanttekening geplaatst dat bij eventuele begrotingstekorten in de komende jaren het juist de dienstverlening zal zijn die 'geraakt' wordt.
Dit wordt veroorzaakt doordat de BSGR voornamelijk wettelijke taken uitvoert waarop, gezien het al zeer lage kostenniveau van de BSGR en de steeds verder toenemende druk van strengere wettelijke eisen o.a. op het gebied van aanbesteding, archivering, ICT, privacy en verantwoording, niet verder kan worden bezuinigd.
Ook de huidige zeer krappe arbeidsmarkt heeft gevolgen voor de dienstverlening, zelfs voor het op peil houden van het huidige niveau.
Daarnaast is het nog onzeker hoe het volume aan WOZ-bezwaarschriften zich zal gaan ontwikkelen naar aanleiding van aanpassingen in het belastingplan 2024.

Financieel beleid

De uniforme taakstelling voor de gemeenschappelijke regelingen, als aandeel in de neergang van het Gemeentefonds, wordt elk jaar door de bestuurlijke klankbordgroep Financiële kaderstelling namens de gemeenten in de regio Hollands-Midden vastgesteld. Deze financiële kaderstellingen zijn verwerkt in de begroting 2025, voor wat betreft de begrotingsjaren 2025 tot en met 2028.

Voor het begrotingsjaar 2025 wordt vooralsnog geen taakstelling verwacht ten opzichte van 2024. Wel is het verzoek gedaan om voor 2025 terughoudend te zijn met beleidsintensiveringen/nieuw beleid. In lijn met dit verzoek is in deze begroting 2025 (vooralsnog) geen nieuw beleid opgenomen, anders dan ontwikkelingen die vanuit wetgeving dan wel continuïteit noodzakelijk zijn.

De indexering van de deelnemersbijdrage 2025 ten opzichte van 2024 is voorlopig bepaald door de indexatie voor lonen en prijzen o.b.v. de verwachting prijs overheidsconsumptie van het CPB in de septembercirculaire. Het stijgingspercentage in deze begroting 2025 is voor lonen (de Prijs-overheidsconsumptie werknemers beloning werknemers) 4,7% (door een gecorrigeerde indexering van –6,4% in 2023) en prijzen (de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) 3,7%.

De algemene reserve mag, conform de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen 2019, niet meer bedragen dan 5% van het totaal van de begrote lasten. Op 25 juni 2020 is daaraan toegevoegd dat de minimumhoogte 3% van de totale jaarlijks begrote lasten van de BSGR zal bedragen.

In onderstaande tabel wordt het verloop van de indexering over de jaren 2022 tot en met 2025 weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de BSGR voldoet aan de vastgestelde indexeringsnormen.

Controle toepassing indexering begroting 2025 gemeenschappelijke regeling										
Index	Prijs beloning werknemers					Netto materieel (imoc)				
Jaar CEP/MEV/Circulaire	2022	2023	2024	2025	Totaal 22-25	2022	2023	2024	2025	Totaal 22-25
Vastgestelde indexering	1,40%	3,70%	6,40%	11,10%	22,60%	1,10%	2,50%	9,00%	3,70%	16,30%
Indexering begroting (na begrotingswijziging)	1,4%	10,1%	6,4%	4,7%	22,6%	1,1%	2,5%	9,0%	3,7%	16,3%
					Correct					Correct

Naast de bovenstaande indexaties is voor de programma's Heffen, Innen en Waarderen de areaaluitbreiding meegenomen, zoals reeds vastgesteld in het AB van 29 februari 2024. Dit is conform het voorstel van de stuurgroep Midden-Holland en betreft een totale ophoging van € 203,6K, verdeeld

over 63% personele lasten en 37% materiële lasten. De exacte verdeling (inclusief verdeling per deelnemer per programma) is als volgt:

Deelnemer	Heffen		Innen		Waarderen		Totaal	
	Personeel	Materieel	Personeel	Materieel	Personeel	Materieel	Personeel	Materieel
Rijnland	21.876	12.848	18.591	10.919	-	-	40.467	23.767
BoRe	494	290	420	247	2.249	1.321	3.162	1.857
Gouda	2.377	1.396	2.020	1.186	10.821	6.355	15.217	8.937
Katwijk	951	558	808	475	4.328	2.542	6.087	3.575
Leiden	2.343	1.376	1.992	1.170	10.668	6.266	15.003	8.812
Leiderdorp	71	41	60	35	321	189	452	265
Oegstgeest	319	188	271	159	1.454	854	2.045	1.201
Velsen	2.700	1.586	2.295	1.348	12.292	7.219	17.286	10.152
Voorschoten	553	325	470	276	2.519	1.480	3.543	2.081
Waddinxveen	1.452	853	1.234	725	6.611	3.883	9.297	5.460
Wassenaar	784	460	666	391	3.567	2.095	5.017	2.946
Zoeterwoude	1.679	986	1.427	838	7.642	4.488	10.747	6.312
Totaal	**35.598**	**20.907**	**30.253**	**17.768**	**62.472**	**36.690**	**128.324**	**75.365**

Onderstaand zal per programma de meerjarenbegroting nader worden toegelicht.

Programma 1: Heffen

Onderwerp

Het programma Heffen omvat het tijdig, correct en volledig opleggen van zowel subject- als object gebonden aanslagen waterschapslasten en gemeentelijke heffingen. Dit is inclusief de vergaring en verwerking van de daartoe benodigde gegevens vanuit interne en externe bronnen (onder andere Basisregistraties en de door de gemeenten en het waterschap aan te leveren belastinggrondslagen). Daarnaast omvat het programma de activiteiten met betrekking tot het behandelen en afdoen van bezwaren tegen plicht en maatstaf. Tevens worden ingebrekestellingen wegens het uitblijven van een uitspraak binnen de wettelijke beslistermijn met betrekking tot deze bezwaren binnen het programma Heffen opgepakt.

Wat gaan we doen?

Aanpassing belastingstelsel waterschapsheffingen

Het huidige belastingstelsel van de waterschappen bevat enkele knelpunten. Begin 2020 heeft een stuurgroep onder leiding van voormalig staatssecretaris Menno Snel het voortouw genomen. Het voorstel van de stuurgroep kon op 11 december 2020 in de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen op unanieme steun rekenen.
Op 25 februari 2021 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat het voorstel voor aanpassing van het belastingstelsel naar de Tweede Kamer gestuurd.

21 december 2023 is uiteindelijk het wetsvoorstel aangemeld voor plenaire behandeling in de Tweede Kamer. Door het schuiven in de tijd is de oorspronkelijke invoeringsperiode tot aan 1 januari 2025 te kort geworden om de wet op een goede manier in te voeren. Het voorstel is nu invoering op 1 januari 2026 plaats te laten vinden.

De watersysteemheffing zorgt voor de middelen voor waterveiligheid en voldoende en schoon oppervlaktewater. Volgens de huidige systematiek moeten de waterschappen de kosten voor een belangrijk deel verdelen op basis van de waarde van gebouwen, grond en natuurterreinen. Het belangrijkste knelpunt van deze heffing is de onredelijke invloed die de hoge waarde van wegen en spoorwegen op de tarieven van de eigenaren van onbebouwde grond heeft. Hierdoor stijgen de kosten voor deze groep zonder dat er extra voorzieningen tegenover staan.
Het voorstel van de waterschappen gaat uit van een model waarin de kosten op basis van gebiedskenmerken worden verdeeld. Het model geeft de algemeen besturen daarbij meer mogelijkheden dan nu om bij het verdelen van de kosten rekening te houden met specifieke omstandigheden in het gebied en met de taakuitoefening. Toepassing leidt tot een gelijkmatiger ontwikkeling van de tarieven voor alle betalende categorieën.

De waterschappen introduceren met deze voorstellen ook de mogelijkheid om te differentiëren in de tarieven voor de watersysteemheffing gebouwd. Die kent op dit moment één tarief voor eigenaren van woningen en eigenaren van niet-woningen. De WOZ-waarden van woningen is echter de afgelopen jaren veel harder gestegen dan de WOZ-waarden van niet-woningen. Met de mogelijkheid van tariefdifferentiatie kunnen de waterschappen binnen de categorie gebouwd tot een gelijkmatige lastenontwikkeling komen. Het is daarbij nadrukkelijk de bedoeling dat deze tariefdifferentiatie enkel voor deze toepassing wordt gebruikt.

Ook de zuiverings- en verontreinigingsheffing worden aangepast. De zuiveringsheffing dekt de kosten van het zuiveren van rioolwater. De verontreinigingsheffing wordt in rekening gebracht als afvalwater rechtstreeks in oppervlaktewater wordt geloosd. Op basis van de huidige wetgeving moeten waterschappen mens- en milieubelastende stoffen gebruiken bij de laboratoriumanalyses voor het vaststellen van de vervuilingswaarde van het afvalwater van bedrijven. Dat willen de waterschappen niet meer. Daarom komen zij met een alternatief voor deze methode die geen gebruik maakt van mens- en milieubelastende stoffen.

De impact van de wijzigingen voor de BSGR leek relatief beperkt te zijn. Op basis van de laatste stand van zaken is de verwachting dat er toch automatiseringsaanpassingen moeten worden doorgevoerd. Daarnaast dient er aandacht te zijn voor de overgangsperiode waarin twee stelsels naast elkaar moeten worden geadministreerd. Belastingaanslagen kunnen immers tot 3 jaar terug worden opgelegd, dus nog op basis van het oude stelsel.

Het uitstel voor invoering in 2026 in plaats van 2025 komt daarmee tegemoet aan de cruciale factor van benodigde automatiseringsaanpassingen en de beschikbare capaciteit hiervoor bij ICT leveranciers. Van belang daarvoor zijn tevens de definitieve specificaties van de aanpassingen. Zolang deze niet bekend zijn, zullen ICT-leveranciers niet starten met de ontwikkeling.
Daarmee zijn de financiële consequenties van deze wijziging op dit moment nog niet duidelijk en kunnen daarom nog niet in de begroting worden meegenomen.

Belastingschuif naar gemeenten weer op de agenda
Gemeenten krijgen mogelijk een groter eigen belastinggebied. In het op 15 december 2021 gepresenteerde coalitieakkoord staat dat het inmiddels demissionaire kabinet de mogelijkheid daarvoor als optie bekijkt. Dat gebeurt dan in het kader van de uitwerking van een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten en provincies. Die nieuwe bekostiging om tot een stabielere financiering van gemeenten en provincies te komen, is gepland voor de periode na 2025 en kan daarmee samen gaan lopen met de wijzigingen in de waterschapsheffingen.

Er wordt daarnaast inmiddels onderzoek gedaan naar de invoering van een grondbelasting en een planbatenheffing. Deze heffingen moeten helpen in het vlot trekken van de woningbouw in Nederland.

Naast het mogelijk ruimere eigen gemeentelijk belastinggebied, worden in de beschouwing ook alternatieven voor de onroerende zaakbelasting (ozb) betrokken. Inmiddels is voorzichtig sprake van het invoeren van een ingezetenenheffing, waarin mogelijk ook de ozb geïncorporeerd zal worden.
Dit laatste zou kunnen helpen om de oplopende uitvoeringskosten voor steeds meer maatwerkheffingen in de hand te houden. Kostenbesparingen zijn immers gebaat bij vergaande standaardisatie.

Basisregistraties: een update
Lag in voorgaande jaren de nadruk op de invoering en implementatie van een aantal basisregistraties, waaronder het Handelsregister en de LV WOZ, in de komende jaren zal de focus nadrukkelijk liggen op het beheer hiervan. De eerste beheertools zijn inmiddels ontwikkeld en in gebruik. Het (door)ontwikkelen van deze tools moet leiden tot een beheersituatie op de vakafdelingen.

Er is sprake van een voorgestane wijziging van het informatiemodel van de LV WOZ. Na rijp beraad met de achterban is dit idee tijdelijk geparkeerd. De kosten voor IM-WOZ zijn dermate hoog dat ze niet in verhouding staan tot de verwachte revenuen.

Ook Common-Ground heeft de afgelopen tijd weinig voortgang geboekt. Softwareontwikkelaars bleven de ontwikkelingen volgen maar hebben, op een enkeling na, geen stappen genomen om Common-Ground te omarmen. De richting was te onduidelijk. Inmiddels heeft vanuit Common-Ground wel een heroverweging plaatsgevonden. Common-Ground moet een programma zijn voor en door álle gemeenten en niet van een enkele zoals nu het geval is. Er wordt van Common-Ground dan ook een project gemaakt, waarbij eenieder wordt betrokken.

De basisregistratie Kadaster BRK 2.0 is in augustus 2023 in gebruik genomen. De komende jaren zullen in het kader staan van het beheer van de nieuwe software die hiermee gepaard gaat. Uiteraard zal er na implementatie gewerkt moeten worden aan de ontstane uitval.

Ditzelfde geldt voor de basisregistratie Handelsregister, deze is eindelijk zover dat er echt mee gewerkt kan worden. De kwaliteit is nog suboptimaal maar wel beter dan het oude bestand van de Kamer van Koophandel.

Naast de basisregistraties spelen er op het vlak van ICT ook nog andere ontwikkelingen, zoals GDI en GGI die gevolgen gaan hebben voor de bedrijfsvoering binnen de afdeling Heffen.
Werkprocessen zullen op een andere wijze moeten worden opgezet, mogelijk worden werkprocessen in de uitvoering gecompliceerder. De medewerkers zullen dan ook middels opleiding in staat moeten worden gesteld om de komende ontwikkelingen te kunnen blijven volgen.
Dit speelt temeer daar landelijk een erosie van belastingkennis wordt geconstateerd. Evenals bij de Rijksbelastingdienst gaat veel ervaren personeel de komende 5-8 jaar met pensioen. Ook hier kan standaardisatie van heffingssoorten en processen een uitkomst betekenen.

Beheer in de Cloud
In steeds toenemende mate worden er door IT-bedrijven diensten aangeboden in de Cloud. Kostenbesparing en betrouwbaarheid zijn redenen voor de opmars van het gebruik van de Cloud en de komende jaren zal landelijk gezien het aantal diensten en oplossingen dat in de Cloud draait, alleen maar verder toenemen. Ook onze softwareleverancier, Centric, gaat zijn software de komende jaren aanbieden vanuit de Cloud. Dat wil zeggen de software aanbieden middels een SaaS-oplossing (Software as a Service). Alhoewel deze ontwikkelingen bij onze softwareleverancier forse vertraging hebben opgelopen, zal BSGR zodra zowel voor alle gemeentelijke – als waterschapsheffingen een SaaS versie beschikbaar komt hiertoe overgaan.

De overgang naar SaaS heeft wel de nodige consequenties, zowel voor de variaties van de gehanteerde heffings-methodieken als op het personele vlak.
De verwachting is dat:

- Vanuit de Cloud een standaardpakket zal worden aangeboden. Standaardisatie van heffingstechnieken wordt de norm, waarbij voor eventueel maatwerk per organisatie afzonderlijk zal moeten worden afgerekend.
- Onderhoud van de software een stuk eenvoudiger en overzichtelijker zal worden, aangezien er primair nog maar één systeem behoeft te worden onderhouden.
- De inzet van eigen dan wel ingehuurd applicatiebeheer kan worden ingeperkt. Het overgrote deel van de werkzaamheden vindt dan immers plaats bij de leverancier.

Voor belastingorganisaties en gemeenten en waterschappen die hun belastingtaak nog zelf uitvoeren zal er overigens geen ontkomen zijn aan de overstap naar de Cloud. De verwachting is dat op middellange termijn alle aanbieders van software voor lokale heffingen dit nog slechts zullen doen op basis van een SaaS. Indien men hier nog aan wil ontkomen is het enige alternatief het zelf bouwen van een applicatie, iets wat de BSGR als niet haalbaar beschouwt.

Wat gaat het kosten?

x € 1.000 Lasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelslasten	2.897	3.069	2.050	2.182	2.182	2.182	2.182
Overige goederen en diensten	120	329	150	176	176	176	176
Automatiseringskosten	339	353	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	**3.356**	**3.752**	**2.200**	**2.358**	**2.358**	**2.358**	**2.358**
Baten							
Bijdragen deelnemers	-3.261	-3.752	-2.200	-2.358	-2.358	-2.358	-2.358
Bijdragen deelnemers Overig	-95	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	**-3.356**	**-3.752**	**-2.200**	**-2.358**	**-2.358**	**-2.358**	**-2.358**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De personeelslasten zijn voor 2025 opgehoogd met de eerder benoemde indexatie voor personeelslasten en areaaluitbreiding, terwijl voor de jaren erna geen verhogingen zijn meegenomen. Ditzelfde geldt voor de overige goederen en diensten. De ICT-lasten, inclusief de doorbelastingen naar de andere programma's, zijn sinds de begrotingswijziging van maart 2024 overgeheveld naar het Programma Overhead / Bedrijfsvoering.

Programma 2: Informatie & Inning

Onderwerp

Het programma Informatie & Inning omvat het gehele proces van doelgerichte acties om de opgelegde aanslagen in te vorderen: binnengekomen belastinggelden worden ingeboekt, in voorkomende gevallen wordt automatisch dan wel na beoordeling kwijtschelding verleend en zo nodig worden belastingplichtigen gemaand tot betalen. De aanmaningen kunnen uitmonden in een traject van dwanginvordering. De BSGR verzorgt het gehele invorderingsproces, inclusief de dwanginvordering, grotendeels zelf.
Daarnaast bevat dit programma de klantencontacten in de vorm van correspondentie, algemene telefoonbeantwoording en balie- en receptiewerkzaamheden.
Tenslotte omvat het programma de behandeling en afdoening van bezwaar- en beroepschriften inzake respectievelijk invorderingskosten en kwijtscheldingen.

Wat gaan we doen?

De BSGR en dus ook de afdeling I&I blijven de maatschappelijke trend volgen met betrekking tot meer maatschappelijk invorderen. Door de decentralisering in het sociale domein wordt van lokale overheden verwacht dat zij hier een actieve invulling aan geven. Er dient dus al in een vroeg stadium een duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen 'niet kunnen' en 'niet willen' betalen van aanslagen.
Vroegsignalering wordt bij gemeenten steeds verder uitgebreid om de schuldenproblematiek zo vroeg mogelijk aan te pakken en erger te voorkomen. De sociale dienst van de gemeente kan met belangrijke organisaties zoals woningbouwverenigingen, zorgverzekeraars, energieleveranciers, sociale verzekeringsbank, etc. een convenant afsluiten, waarin wordt afgesproken dat indien er bij één van de aangesloten organisaties een betalingsachterstand ontstaat, een sociaal wijkteam wordt ingeschakeld om met de betreffende burger in gesprek te gaan om tot een oplossing te komen en betaalafspraken te maken. Gemeentelijke heffingen maken wettelijk nog geen deel uit van vroegsignalering, maar er zijn bij tien gemeenten (oa. Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht en Purmerend) inmiddels pilots gestart om te beoordelen of deze heffingen in de nabije toekomst ook onder deze regeling zouden kunnen gaan vallen.
Burgers kunnen indien gewenst op afspraak langskomen bij het kantoor van de BSGR, ook voor het uitvoeren van een betaling. Hoewel het aantal bezoekers de afgelopen jaren steeds verder terugloopt, blijft dit een contact- en betaalmogelijkheid voor burgers die gewaardeerd wordt
Degenen die 'niet willen' betalen, zullen eerder, maar ook "harder" en gerichter dienen te worden aangepakt. De mogelijkheden om te betalen (per pin/contant aan de deurwaarder, maar ook via een betaallink per sms of email) zijn er al, maar ook de inzet van de deurwaarders wordt hier meer en meer op ingezet, waarbij op resultaat gestuurd wordt.

Kinderopvangtoeslagaffaire
In 2021 heeft de BSGR een start gemaakt met de Verzamelwet hersteloperatie Toeslagen. Dit houdt in dat van elke mogelijke gedupeerde van de Toeslagenaffaire in de administratie dient te worden gecontroleerd of er sprake is van openstaande schulden t/m belastingjaar 2020. Deze dienen bij gedupeerden te worden kwijtgescholden. Daarnaast dienen bij gedupeerden eventueel betaalde bedragen ná 2020 (maar wel bestemd voor vorderingen t/m belastingjaar 2020) te worden terugbetaald. Omdat gedupeerden zich nog t/m 31 december 2023 konden melden bij de Rijksbelastingdienst (RBD) en de afwikkeling door de RBD erg moeizaam en langzaam verloopt, zal de BSGR ook de komende jaren maandelijks controles uitvoeren en gedupeerden individueel berichten over de afwikkeling.
Door het Ministerie van Financiën is besloten dat het compensatiebedrag van € 30.000,- dat gedupeerden ontvangen vanuit de Rijksbelastingdienst, niet zal worden uitgesloten van het vermogensonderdeel bij het aanvragen van kwijtschelding. Dit is omdat alle openstaande schulden door publieke en private schuldeisers zijn kwijtgescholden en er een compensatie voor de geleden schade is uitbetaald, waardoor gedupeerden een 'schuldenvrije' start krijgen.
Concreet betekent dit dat gedupeerden die eerder recht hadden op kwijtschelding dit mogelijk niet meer zullen krijgen.

Daarnaast ziet de BSGR de volgende ontwikkelingen op zich afkomen:

Wijziging beroepsprocedure kwijtschelding (artikel 25 Invorderingswet)
Het wetsvoorstel 'Fiscale Vereenvoudigingswet 2017' beoogt de burger betere rechtsbescherming te bieden tegen de beslissing op een verzoek om kwijtschelding en tegen de beslissing op een verzoek om uitstel van betaling.

Deze wijziging betekent dat op een uitspraak van een kwijtscheldingsverzoek in plaats van een administratief beroep, een bezwaar kan worden ingediend. Met deze mogelijkheid wordt de Invorderingswet gelijk getrokken aan de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen.
De implementatie is door vertragingen bij de Rijksbelastingdienst voorlopig uitgesteld. De ingangsdatum is in 2023 bepaald op januari 2027(*). Momenteel geldt dat bij elk verzoek om kwijtschelding of verzoek om uitstel van betaling, de mogelijkheid bestaat voor een belanghebbende om, in het geval van afwijzing, een administratief beroep in te dienen. Bij het ongegrond verklaren van een administratief beroep is er verder geen mogelijkheid meer voor een verdere rechtsgang. In de nieuwe wet zou er in plaats van een administratief beroep, een bezwaarschrift kunnen worden ingediend. Bij een ongegrond verklaring van een bezwaarschrift, krijgt de belanghebbende de mogelijkheid van een rechtsgang naar beroep, hoger beroep en beroep in cassatie.
Deze wijziging brengt naast een wettelijke behandeltermijn van 6 weken extra kosten voor de BSGR met zich mee. Hierbij kan worden gedacht aan :

- Dwangsommen voor het niet na kunnen leven van de behandeltermijn (€ 1.442,- p/s)
- Kosten voor beroepsprocedures
- Griffierechten te betalen voor kwetsbare doelgroepen
- Proceskosten bezwaren tegen afgewezen kwijtscheldingsverzoeken. Dit zou voor NCNP-bureaus interessant kunnen zijn om zich op deze markt te begeven. De wetswijziging per 01 januari 2024 waarin sprake is van een verlaging van proceskosten die tevens aan de burger dienen te worden uitbetaald, is nog niet voor eventuele bezwaren tegen kwijtscheldings-verzoeken van toepassing.
- De BSGR heeft in samenwerking met Centric het kwijtscheldingsproces wel al zodanig ingericht dat al zo veel mogelijk gewerkt kan gaan worden conform de genoemde behandeltermijn.

(*) = kosten als gevolg van de inwerkingtreding van de wet zijn niet in de begroting opgenomen, maar zouden net als de afgelopen jaren bij de WOZ-bezwaren aanzienlijk kunnen zijn.

Robotisering / Artificiële Intelligentie
De BSGR werkt met name met 'scripting' (processen die door een programma uitgevoerd worden, of aanvullend op een proces worden uitgevoerd). Omdat de BSGR zal overgaan naar de cloudversie van het belastingpakket, zullen alle scripts die momenteel worden gebruikt ter efficiency en/of controle van de huidige processen, dienen te worden (her)beoordeeld. Bezien wordt of deze in de nieuwe cloudversie kunnen dan wel moeten worden opgenomen.
Daar waar ‘scripting’ niet meer mogelijk is of teveel (onderhoud)geld kost, kan RPA (Robotic Process Automation) of robotisering een oplossing zijn. RPA is de automatisering van op business rules gebaseerde bedrijfsprocessen door middel van een software-applicatie of een 'software robot'. Met name processen die een hoog repeterend karakter kennen qua verzamelen, invoeren en valideren van informatie uit systemen of spreadsheets komen hiervoor in aanmerking.

Hardheidsclausule Invorderingswet 1990
In het Belastingplan 2024 is voorgesteld om een hardheidsclausule in de Invorderingswet 1990 op te nemen. Hiermee wordt het mogelijk om bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen als er zich onvoorziene onbillijkheden van overwegende aard voordoen bij toepassing van de wet. Bij eventuele toepassingen van de hardheidsclausule zal dus maatwerk dienen te worden toegepast. Eventuele kosten van dit maatwerk zijn niet in de begroting opgenomen omdat deze vooraf niet bekend zijn.

Kwijtschelding 3.0
Het doel van Kwijtschelding 3.0 is dat de burger in toenemende mate zelf de regie gaat voeren over zijn eigen gegevens en deze beschikbaar stelt voor organisaties. Het idee is dat de burger zijn eigen gegevens ophaalt bij de verschillende instanties (Belastingdienst, UWV, RDW), deze zelf verifieert en vervolgens meestuurt met het betreffende kwijtscheldingsverzoek.
Met name de digitale toegankelijkheid van systemen voor burgers zal hierbij een steeds belangrijkere rol gaan spelen, maar ook de mogelijkheden die burgers in betreffende systemen tot hun beschikking dienen te krijgen. Dit zou kunnen inhouden dat er (automatiserings)aanpassingen in het proces dienen plaats te vinden, maar zou ook mogelijk formatieve consequenties kunnen hebben.

Een tegengeluid rondom kwijtschelding is dat sommige waterschappen en gemeenten er voor willen kiezen juist geen of beperkt kwijtschelding te verlenen. Een voorbeeld is om voor het vastrecht van Diftar wel kwijtschelding te verlenen maar voor het aangeboden vuil niet. Met de huidige

kostenstijgingen en inflatie zijn het afgelopen jaar de vermogensnormen nog verder opgetrokken waardoor meer burgers in aanmerking kunnen komen voor kwijtschelding.
Teveel verschillende varianten kunnen overigens wel leiden tot onduidelijkheid bij de burgers en problemen bij de verwerking in het belastingsysteem. Immers op een combibiljet waar verschillende variaties gehanteerd worden is dit niet alleen onduidelijk voor de burger maar ook automatiseringstechnisch lastig uitvoerbaar.

Net niet in aanmerking komen voor kwijtschelding maar toch niet rond kunnen komen. Deze gevallen komen helaas vaak voor, zeker met de huidige kostenstijgingen en inflatie. Dit komt doordat de berekening van de betalingscapaciteit (= inkomen minus woonlasten minus zorgkosten minus rijksnormbedrag), te ingewikkeld is geworden.
Hierdoor kan het voorkomen dat burgers met een iets lager inkomen wel huurtoeslag ontvangen, maar dan geen kwijtschelding krijgen, terwijl burgers met een hoger inkomen, maar zonder huurtoeslag, wel kwijtschelding krijgen. Het totaalbedrag van kwijtschelding is veelal lager dan het totaalbedrag van huurtoeslag, waardoor iemand met een lager inkomen uiteindelijk meer netto te besteden heeft dan iemand met een hoger inkomen.

Herziening incassostelsel
Het Nederlandse incassostelsel nodigt uit tot escalatie. Vorderingen lopen hoog op door bijkomende kosten en het systeem zet aan om schuldeisers te laten gaan voor eigen gewin. In een onderzoeks-rapport ‘Schulden klein houden en perspectief bieden’ worden aanbevelingen gedaan voor een fundamentele verandering van het stelsel van schulden, vorderingen en incasso. Kern van de voorgestelde aanbevelingen is een verschuiving van de focus: van inning die niet langer gericht is op afzonderlijke vorderingen maar op collectief belang van debiteur en schuldeisers. Een en ander zou kunnen leiden tot aanzienlijk lagere invorderingsopbrengsten voor de deelnemers en daarmee minder inkomsten.

Dwanginvordering
De focus van invordering ligt op het voorkomen van 'instroom' van nieuwe wanbetalers. Invordering zal meer en meer informatie-gestuurd worden. Het vooraf raadplegen van verschillende interne en externe informatiebronnen kan mede bepalen welke invorderingsactie de meeste kans op resultaat biedt. De belastingdeurwaarders van de BSGR kunnen bij hun bezoek aan wanbetalers beoordelen welke invorderingsmaatregelen het beste kunnen worden ondernomen. Is een kwijtscheldingsverzoek niet (meer) mogelijk, of reeds eerder afgewezen, dan kan er natuurlijk direct (gedeeltelijk) per PIN of contant worden betaald.
Het leggen van beslag op roerende zaken is aan het veranderen. Wettelijk mag er op steeds minder roerende zaken beslag worden gelegd omdat zaken als eerste levensbehoefte worden gerekend (televisie, computer, etc.). Sinds 2021 is het enerzijds makkelijker geworden voor deurwaarders om 'administratief' beslag te leggen op een auto, maar anderzijds wordt het steeds lastiger om nog beslag te kunnen leggen door de opkomst van 'private-lease' omdat het eigendom van de auto dan ligt bij de leasemaatschappij. Het leggen van derdenbeslag (bankrekening) wordt door banken enkel nog elektronisch toegestaan, waardoor dit via een beveiligde emailomgeving moet worden gedaan.
Als eerdere invorderingsacties geen gewenst resultaat opleveren, is een laatste actie veelal een binnentreding conform artikel 44 van de Invorderingswet. Hierbij wordt onder toezicht van een Hulpofficier van Justitie toegang tot de woning van de belastingplichtige geforceerd, waarna de deurwaarder in staat is om beslag op roerende zaken te leggen.
Een andere laatste actie kan zijn, in het geval van eigendom, het leggen van beslag op onroerende zaken. Hiermee kan een verkoop van een onroerende zaak worden geblokkeerd bij de notaris. De wanbetaler wordt gedwongen zijn schuld te voldoen om de verkoop doorgang te laten vinden, dan wel de schuld wordt verrekend met de verkoopsom.
Mocht een minnelijk akkoord niet mogelijk zijn met alle schuldeisers, dan kan de rechter besluiten tot het traject Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Dit is een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om een burger na 18 maanden (t/m 2023 was dit 36 maanden) weer schuldenvrij te laten zijn. Er is dan sprake van extern budgetbeheer (bewindvoering) bij de burger. Aan het einde van de WSNP ontvangen alle schuldeisers een percentage van de vordering tegen finale kwijting. Dit bedrag zal veelal lager worden nu de termijn is aangepast van 36 naar 18 maanden.

Samenvattend betekent dit dat invorderen richting toekomst steeds meer informatie gestuurd wordt en digitale procesgangen vraagt van de BSGR. Het schriftelijk administratieve werk is steeds meer aan het verdwijnen. De vrijkomende capaciteit wordt ingezet om steeds pro-actiever burgers te benaderen.

Wat gaat het kosten?

x € 1.000 Lasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelslasten	1.677	1.943	1.856	1.974	1.974	1.974	1.974
Overige goederen en diensten	836	815	902	948	948	948	948
Bijdragen GDI	-4	164	164	172	172	172	172
Automatisering	288	240	46	48	48	48	48
Totaal Lasten	**2.796**	**3.162**	**2.968**	**3.142**	**3.142**	**3.142**	**3.142**
Baten							
Bijdragen deelnemers	-2.806	-2.998	-2.804	-2.970	-2.970	-2.970	-2.970
Doorbelastingen GDI	28	-164	-164	-172	-172	-172	-172
Uitvoeringskosten KTA	-17	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	**-2.796**	**-3.162**	**-2.968**	**-3.142**	**-3.142**	**-3.142**	**-3.142**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De personeelslasten zijn voor 2025 opgehoogd met de eerder benoemde indexatie voor personeelslasten en areaaluitbreiding, terwijl voor de jaren erna geen verhogingen zijn meegenomen. Ditzelfde geldt voor de overige goederen en diensten, waarbij opgemerkt wordt dat de kosten van het print- en drukwerk en de bankkosten in de begrotingswijziging van maart 2024 gestegen zijn. Voor wat betreft de automatiseringskosten, de overheveling van dit budget van programma Informatie & Inning naar programma Overhead / Bedrijfsvoering zorgt ervoor dat er in de begroting geen doorbelasting van de automatiseringskosten meer plaatsvindt. De resterende automatiseringslasten betreffen de telefonie.

Programma 3: Waarderen

De Belastingsamenwerking voert voor haar deelnemers de Wet Waardering Onroerende Zaken (de WOZ) uit. Het programma Waarderen omvat het beheer van gegevens van objecten, benodigd om tot een jaarlijkse waardebepaling en waarde-vaststelling van die objecten te komen en deze gegevens en waarden beschikbaar te stellen aan de interne processen en externe afnemers.
Onder het gegevensbeheer valt ook het onderhouden van de relaties tussen de WOZ en (externe) basisregistraties, bijvoorbeeld de basisregistratie BAG bij de gemeenten. De BSGR voert het WOZ proces inclusief de taxaties grotendeels in eigen beheer uit.
Daarnaast omvat het programma Waarderen alle activiteiten met betrekking tot het tijdig (juridisch) behandelen en afdoen van waarde gerelateerde bezwaarschriften en wordt verweer opgesteld en gevoerd tegen zowel ingediende WOZ-als plichts- en maatstaf(hoger)beroepschriften.

De uitvoering van de activiteiten dient plaats te vinden conform het toetsingskader en de richtlijnen van de Waarderingskamer.

Wat gaan we doen?

Voor de belastingsector van gemeenten en waterschappen en specifiek voor de BSGR bieden onder andere de lange-termijn-agenda van de Landelijk Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en het strategiedocument van de Waarderingskamer (tot 2025) een handvat voor de thema's, ontwikkelingen en initiatieven welke de komende jaren binnen het belastingdomein te verwachten zijn.

Specifiek voor de Waardering Onroerende Zaken (WOZ) biedt het strategiedocument van de Waarderingskamer (2020-2025) en het jaarlijks geactualiseerde werkplan, inzicht in de belangrijkste onderwerpen binnen de ontwikkelingen op het gebied van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de verwachte invloed daarvan op de werkzaamheden binnen het WOZ-domein. Voor het maatschappelijk draagvlak en het vergroten van vertrouwen in de WOZ-gegevens en de -waarden is het van belang dat de WOZ-uitvoering, zowel op het vlak van gegevensbeheer als WOZ-taxaties, mee blijft ontwikkelen met maatschappelijke en technische ontwikkelingen. Met het hoge digitaliseringstempo zal de komende periode steeds meer gestuurd worden op het standaardiseren van processen, aansluiting op open data en verminderen van complexiteit. Door gebruik te gaan maken van SAAS-oplossingen kunnen in de toekomst vernieuwingen eenvoudiger en sneller worden doorgevoerd tegen een lagere prijs-kwaliteitverhouding. Dit is echter ook één van de onderwerpen welke vertraging oplopen en waarvan de planning verder richting de toekomst getrokken wordt.

Tussen 2025 en 2028 zullen zich binnen de drie disciplines op de afdeling WOZ (waarderen, objectenbeheer en bezwaar & beroep) een aantal relevante ontwikkelingen gaan voordoen die invloed hebben op het (toekomstige) werk van de medewerkers. Belangrijk is om bij deze ontwikkelingen aan te sluiten, daarop te anticiperen en vooral medewerkers de mogelijkheid te bieden mee te ontwikkelen (‘boeien en binden’).

Waarderingsapplicatie
De waarderingsapplicaties (lees: taxatiemodellen) hebben zich de afgelopen jaren in hoog tempo (door)ontwikkeld. Voor de traditionele taxatiemodellen gebaseerd op sec vergelijkings- of (lineaire) regressiemethodieken, zoals bij het huidige taxatiemodel van de BSGR, zal innovatie en aanvullende ontwikkeling richting integratie met Artificial Intelligence (AI) en Machine Learning (ML) de komende jaren noodzakelijk worden. De nieuwe generatie taxatiemodellen kunnen veel flexibeler worden ingericht en maken in toenemende mate al gebruik van AI-technieken. Verschillende vormen van (open data) informatie kunnen steeds eenvoudiger worden ingepast in of toegevoegd worden aan deze nieuwe applicaties. Met name (specifieke) informatie over de locatie is steeds meer massaal beschikbaar; hierbij kan ook gedacht worden aan informatie rondom duurzaamheid, energie-labels en/of informatie rondom de toenemende verzakkingsproblematiek. Het huidige waarderingsmodel voldoet – naast performance -issues - op een aantal vlakken niet voldoende aan de doorontwikkelingsvereisten. Het nieuwe waarderingspakket zal naast toekomstbestendigheid en een hoge(re) mate van transparantie ook voordelen moeten brengen in de performance en daarmee in de efficiëntie. De betrouwbaarheid van de kwaliteit van de uitkomst van de (nieuwe generatie) taxatiemodellen zal getoetst worden aan de hand van (internationale) standaarden. De marktverkenning zal in 2024 worden opgestart waarna de Europese aanbesteding in 2025 afgerond kan worden; ingebruikname kan dan naar verwachting in 2026 plaatsvinden.

Vernieuwing/modernisering taxatieverslag
Naast betrouwbaarheid is ook transparantie een belangrijk criterium voor borging van kwaliteit. De BSGR is vanaf 1 januari 2025 verplicht om het moderne taxatieverslag woningen aan de inwoners ter beschikking te stellen. Naast de traditionele gegevens die op het huidige taxatieverslag zichtbaar zijn, is hierbij het uitgangspunt dat de inwoners – in brede zin - meer inzicht gegeven wordt in de gegevens welke ten grondslag liggen aan de vastgestelde WOZ-waarde. Meer transparantie over kenmerken, waardeontwikkelingen en liggingsaspecten kan zorgen voor een hoger acceptatieniveau. De huidige waarderingsapplicatie kan, in de huidige vorm, deze informatie (nog) niet massaal in de gewenste vorm beschikbaar stellen. Deze eis zal meegenomen worden in bovengenoemd aanbestedingstraject.

Regie op eigen WOZ-gegevens
Om de uitvoering van de WOZ uitvoerbaar (en betaalbaar) te houden zal de komende jaren onderzocht worden hoe de input van de inwoners maximaal vertaald kan gaan worden richting de taxatiemodellen en daarmee de vastgestelde waarden. Op de maatschappelijke ontwikkeling die stelt dat iedereen recht heeft op het inzien van gegevens die de overheid over hem/haar geregistreerd heeft, kan worden aangesloten door inwoners en bedrijven de mogelijkheid te bieden om de in de WOZ-administratie geregistreerde informatie te controleren en te verrijken. De voorkeur gaat uit naar een (landelijk) uniform (woning)loket. Samen met onder andere de Waarderingskamer, de ministeries en andere gemeenten en samenwerkingsverbanden investeert de BSGR actief in deze innovatie. Vanzelfsprekend zal aan de hand van analyses een aantal controletools ingezet moeten worden. Naast transparantie levert bovenstaande ook een reductie op in het aantal bezwaarschriften: met name de secundaire kenmerken vormen op dit moment het grootste aandeel in de reden waarom de WOZ-waarde in de bezwaarfase wordt verlaagd. Naar verwachting is hiervoor een aanpassing in de huidige waarderingsinstructie nodig; de voorbereidingen zullen in 2024 en 2025 plaatsvinden; mogelijke invoering wordt in 2026 verwacht.

Uniforme vastgoedregistratie
Binnen het interbestuurlijk samenwerkingsverband Dis Geo (doorontwikkeling in samenwerking van de Geo-basisregistraties) werken verschillende partijen samen aan het ontwerp van een samenhangende objectenregistratie (SOR) waarbij de randvoorwaarden, waaronder de organisatie van de SOR, de rollen en verantwoordelijkheden van partijen (waaronder de samenwerkingsverbanden), de governance en de financiering, de komende jaren verder uitgewerkt zullen gaan worden door o.a. het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), het Kadaster, de Waarderingskamer en de VNG. Het aanvankelijk gestelde streefbeeld voor doorontwikkeling en introductie richting 2025 is niet haalbaar gebleken. De Waarderingskamer geeft op dit vlak aan zorgen te hebben over het (verder) uitblijven van duidelijkheid over de beoogde SOR (en het common-ground-principe). Het feit dat er geen helderheid is rondom de financiering van de implementatie en het beheer van de SOR speelt hierin een rol .Dit kan invloed hebben op de doorontwikkeling van de WOZ-uitvoering en daarmee ook op de kwaliteit en efficiency van de WOZ-dienstverlening aan belanghebbenden.

Er zijn binnen het stelsel van basisregistraties, drie basisregistraties met een geografische component (geo-registraties) waarvoor de gemeente – in geval van de BSGR gezamenlijk met de uitvoeringsorganisatie - de bronhouder is. Dit zijn de Basisregistratie WOZ, de BAG en de BGT. Hoewel de Basisregistratie WOZ alleen betrekking heeft op het eindresultaat van het WOZ-proces, de WOZ-waarde, vormen de WOZ-werkzaamheden ook de basis voor een zeer breed scala aan gegevens over woningen en andere onroerende zaken (geo-registratie). Daarnaast is er nog een registratie die geen basisregistratie is, maar waarvan de gegevens wel van groot belang zijn: Beheer Openbare Ruimte. We zien dat de werkzaamheden die ten grondslag liggen aan de bijhouding van deze basisregistraties bij veel gemeenten met elkaar verweven raken. De invoering van de Omgevingswet versterkt dit. Vanuit het oogpunt van kwaliteit, efficiency, duidelijkheid en doelmatigheid is de Waarderingskamer een groot voorstander van een uniforme registratie van vastgoedobjecten en een centraal loket waar communicatie tussen inwoners/bedrijven en de overheid over deze objecten plaatsvindt. Dit is overigens ook de houding van alle andere stakeholders die betrokken zijn bij deze basisregistraties

De nieuwe Omgevingswet 2024 speelt in bovenstaande ontwikkeling ook een nadrukkelijke rol van betekenis. Deze Omgevingsweg brengt regels voor ruimtelijke ontwikkeling en milieu samen. Ze vereenvoudigt regelgeving en introduceert nieuwe juridische instrumenten en werkwijzen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt dit juridische stelsel digitaal. Als gevolg van de invoering van de nieuwe omgevingsvergunning zal het aantal vergunningsvrije bouwactiviteiten toenemen. Dit vraagt om andere processen om objectgegevens in te winnen. Het nieuwe stelsel houdt tevens in, dat gemeenten veel meer dan voorheen zelf mogen bepalen of er een vergunningplicht, meldingsplicht of

algemene regels zullen gelden voor activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen. Tot 2030 geldt er op dit vlak een overgangstermijn waarin gemeenten bovengenoemde moeten hebben vastgelegd in een Omgevingsplan.

De komende jaren zal nadrukkelijk ingezet gaan worden op verder geïntegreerde vastgoed-gerelateerde basisregistraties: samenwerking en ook met name technische ontwikkeling gaan daarbij 'hand in hand'. Deze zullen naast een kwaliteitsupgrade ook - meer op de langere termijn - invloed hebben op de efficiency die behaald kan worden wanneer meer data geüniformeerd en (daarmee) geautomatiseerd aangeleverd en verwerkt kan (gaan) worden. Specifiek voor de BSGR en de deelnemende gemeenten zal, in navolging van het uitgevoerde project 'over naar gebruiksoppervlakte' (bij woningen), het opgestelde beheerplan BAG- WOZ aankomende jaren verdere invulling moeten gaan krijgen, afgestemd moeten gaan worden op de nieuwe Omgevingsplannen en 'meer volwassen' moeten gaan worden. De inzet van (gezamenlijke) techniek is wenselijk om te waarborgen dat er nauwelijks verschillen op het gebied van de gebruiksoppervlakte zijn/ontstaan (tenzij deze verklaarbaar zijn door afwijkende wettelijke regelgeving). In 2024 en 2025 zal (verdere) marktoriëntatie plaatsvinden op samenwerkingsportalen om de bereikte uniformiteit met name op onderdelen tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de WOZ te continueren.

Nieuw informatiemodel voor de WOZ
De Waarderingskamer heeft, samen met een aantal betrokken partijen, een nieuw informatiemodel voor de WOZ opgesteld (IMWOZ) welke de basis moet gaan vormen voor de specificaties van de inhoud van de Basisregistratie WOZ, de Landelijke Voorziening WOZ en verdere registraties die gemeenten en samenwerkingsverbanden voeren voor de uitvoering van de Wet WOZ. Het IMWOZ-model gaat op termijn de Catalogus Basisregistratie WOZ, de Catalogus WOZ-gegevens voor afnemers en het Gegevenswoordenboek WOZ vervangen. De belangrijkste wijzigingen die hierin benoemd worden zijn:

- Andere modellering van gegevens van belanghebbenden: alleen natuurlijke personen of niet-natuurlijke personen kunnen in de nieuwe situatie belanghebbende zijn waardoor minder synchronisatieproblemen optreden (aangevuld met meer flexibiliteit voor aanvullende tenaamstelling);
- Landelijke uniformering typering WOZ-objecten en WOZ-deelobjecten (mede ter voorbereiding op de SOR)
- Afzonderlijk vastleggen van fysieke en taxatiekenmerken (mede ter voorbereiding op de SOR)
- IMWOZ als stap richting Common Ground: gegevensbestanden worden losgemaakt van functionele applicaties zodat diverse functionele applicaties gebruik kunnen maken van dezelfde gegevensbestanden en hier ook in of op kunnen muteren. (StUF-)XML-berichten worden op den duur vervangen door API-specificaties. Voor het muteren en massaal onttrekken van gegevens blijven nog wel StUF-XML berichten gedefinieerd (StUF WOZ 3.20).

Op basis van het uitgebrachte eindrapport 'aanvullend kostenonderzoek IMWOZ (uitgevoerd door VNG Realisatie) zijn enkele conclusies getrokken met betrekking tot de te maken kosten welke voor de implementatie door gemeenten en samenwerkingsverbanden gemaakt zouden moeten worden en worden suggesties voor vervolgstappen gedaan. Het bepalen van de impact vraagt een diepgaander onderzoek waarbij ook de softwareleveranciers betrokken moeten (gaan) worden. Vooralsnog lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de zeer hoge kosten van IMWOZ niet worden gecompenseerd door dito baten.

Bezwaar- en Beroepschriften WOZ en proceskostenvergoedingen
Eind december 2023 is het wetsvoorstel inzake de aanpassing proceskostenvergoedingen en immateriële schadevergoeding alsmede uitbetaling hiervan aan belanghebbende aangenomen. Vanaf 1 januari 2024 is deze, zonder overgangsrecht, van kracht geworden. Op dit moment is nog te vroeg om concrete conclusies te trekken over de exacte gevolgen die deze maatregelen gaan hebben op het aantal in te dienen bezwaarschriften – en daarmee ook op de uitvoeringskosten - voor de komende jaren. Vanaf 2025 zullen naar verwachting de proceskostenvergoedingen structureel significant lager uit gaan vallen.

De uitdagingen waarmee de BSGR in 2023 op dit vlak geconfronteerd werd, heeft echter ook tot positieve innovatieve oplossingsrichtingen geleid. De ontwikkeling van specifieke tooling op de markt en de herinrichting en data-verrijking van interne deelprocessen zorgen naast financiële investeringen ook voor efficiency-slagen. De opgedane ervaringen zullen de komende jaren – in combinatie met de mogelijke aanschaf van een nieuw waarderingspakket - verder worden doorontwikkeld. Vanaf 1 januari 2026 is de doelstelling om deze mogelijkheden zoveel mogelijk in het aan te besteden waarderingspakket ondergebracht te hebben.

In het oorspronkelijke plan van aanpak aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal d.d. 23 maart 2023 werd naast bovengenoemde maatregelen – specifiek voor de WOZ - ook gesproken over:

- verplicht informeel contact voorafgaande aan het formele proces;
- geen toekenning van proceskostenvergoeding ingeval de WOZ-waarde slechts licht wordt bijgesteld.

Deze maatregelen worden de komende periode nader onderzocht waarna duidelijk wordt welke invloed dit met name op het toekomstig bezwaartraject zal hebben.

Het blijft daarnaast van belang om de ontstane problematiek niet los te zien van het uitgangspunt dat de waarde-vaststelling geen exacte wetenschap of wiskundige berekening is maar dat er altijd sprake is van een schatting van de waarde en in feite dus van een waardebepaling binnen een bepaalde bandbreedte (WOZ-paradox). De politieke keuzes die de komende jaren gemaakt zullen gaan worden, zullen – naast de toekomstige jurisprudentie rondom de recente wetwijzing - een prominente factor zijn in de toekomstige kostenontwikkeling voor de uitvoering van het WOZ-proces en specifiek het deelproces van de WOZ-bezwaren.

Wat gaat het kosten?

x € 1.000 Lasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelslasten	3.321	3.767	3.994	4.007	4.007	4.007	4.007
Overige goederen en diensten	1.178	1.244	2.244	497	497	497	497
Automatisering	612	498	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	**5.110**	**5.509**	**6.238**	**4.504**	**4.504**	**4.504**	**4.504**
Baten					**0**	**0**	**0**
Bijdragen deelnemers	-5.110	-5.509	-5.938	-4.504	-4.504	-4.504	-4.504
Totaal Baten	**-5.110**	**-5.509**	**-5.938**	**-4.504**	**-4.504**	**-4.504**	**-4.504**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**300**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	0	300	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	-300	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	0	-300	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De personeelslasten zijn voor 2025 eerst verminderd met de incidentele lasten voor de afhandeling van de WOZ-bezwaren 2023, waarna deze met de eerder benoemde indexatie voor personeelslasten en areaaluitbreiding is opgehoogd. Hierbij wordt wel de kanttekening gemaakt dat nog onduidelijk is hoe de WOZ-bezwaren zich de komende jaren verder zullen ontwikkelen. De overige goederen en diensten betreffen hier met name de proceskosten. Deze zijn afgeschaald vanwege het lagere wettelijke tarief hiervoor.
Voor wat betreft de automatiseringskosten, de overheveling van dit budget van programma Waarderen naar programma Overhead / Bedrijfsvoering zorgt ervoor dat er in de begroting geen doorbelasting van de automatiseringskosten meer plaatsvindt. Tot slot is er in de meerjarenbegroting zichtbaar dat de voorgestelde dotatie ad € 300K van het resultaat 2023 direct in het jaar 2024 onttrokken zal worden.

Programma 4: Bedrijfsvoering (voorheen: Overhead)

Onderwerp

Onder bedrijfsvoering vallen de directie, staf, en alle ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces. Dit zijn onder andere de financiële administratie, bestuur en beleid, P&O, facilitair en ICT. Ook horen de Interne Controle (o.a. VIC en ISAE3402) werkzaamheden en de managementinformatie tot dit programma. Daarnaast vallen de loonkosten van de afdelingshoofden onder dit programma.

Wat gaan we doen?

De komende jaren blijven in het teken staan van het onderzoeken van mogelijkheden voor verdere uitbreiding van de BSGR, waarbij het onderzoeken van mogelijkheden voor een verdergaande samenwerking met andere belastingsamenwerkingen een optie is voor schaalvergroting.
Daarnaast wordt bij het uitbreiden van het deelnemersbestand primair gekeken naar gemeenten binnen het gebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Bij het overnemen van activiteiten of het samengaan met een andere belastingorganisatie is overgang van onderneming een complicerende factor.
Ten behoeve van uitbreiding wordt gebruik gemaakt van het kostprijscalculatiemodel waarbij middels activity based costing alle werkzaamheden en activiteiten gedifferentieerd worden toebedeeld aan primaire producten.
Daarnaast kan het kostprijscalculatiemodel worden gebruikt om de interne prijzen per product te challengen en te benchmarken (denk hierbij bijvoorbeeld aan de prijs van een WOZ-object) en wordt het kostprijscalculatiemodel tevens gebruikt om de deelnemersbijdrage van de huidige deelnemers te bepalen.
Het behouden van een ISAE-verklaring is een nadrukkelijk Unique Selling Point zijn in de uitbreidingsstrategie. Immers, de BSGR is ook nu nog steeds de eerste en enige belastingorganisatie die al negen jaar dit internationaal erkende kwaliteitspredicaat in haar bezit heeft. Ook over 2023 is wederom een ISAE type II verklaring verkregen, weliswaar met een aantal uitsluitingen. Deze zijn voornamelijk te wijten aan de migratie van de ICT-infrastructuur van Centric naar KPN.

Naast het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden worden in 2025 o.a. de volgende ontwikkelingen verwacht:

<u>Huisvesting</u>
De BSGR huurt in het kantoorpand aan de Lammenschansweg een aantal verdiepingen. Het huurcontract met de verhuurder loopt eind oktober 2026 af. In 2025 zal daarom een keuze gemaakt moeten worden of de BSGR het huurcontract verlengt of mogelijk kiest voor een andere vestigingsplaats. Deze keuze zal zorgvuldig worden afgewogen en genomen worden op basis van een gedegen analyse waar aspecten als personeel, prijs, groei van de organisatie, klimaat en gemak (bereikbaarheid) zullen worden meegenomen in een aan een bestuur voor te leggen besluit.
Gezien de mogelijke impact van dit besluit zal de BSGR het 3e kwartaal 2024 een begin maken met het uitwerken van beide mogelijkheden.

<u>Inkoop en aanbesteding</u>
De huidige salarisverwerker ADP heeft aangekondigd dat zij eind 2027 stopt met de ondersteuning en uitvoering van de personeels- en salarisverwerking. Als gevolg van dit besluit heeft de BSGR het voornemen om in 2024 te gaan starten met een marktverkenning met als doel om in het 2e halfjaar 2025 een implementatie- traject te starten om over te gaan naar een ‘nieuwe’ HRM-softwareoplossing. Hierdoor zijn vanaf januari 2026 het online HR-management, de processen en workflows tijdig gewaarborgd.

Voor wat betreft de interne organisatieontwikkeling, de ontwikkelingen op personeelsgebied, financiën, automatisering en privacy wordt gemakshalve verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering, zie pagina 29 en verder.

Wat gaat het kosten?

x € 1.000 Kasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelslasten	1.248	1.460	2.540	2.659	2.659	2.659	2.659
Kapitaallasten	208	162	162	149	246	144	140
Automatisering	1.037	755	1.900	1.970	1.970	1.970	1.970
Huisvesting	633	746	746	773	773	773	773
Overige goederen en diensten	259	314	314	326	326	326	326
Totaal Lasten	**3.386**	**3.437**	**5.661**	**5.877**	**5.974**	**5.872**	**5.868**
Baten							
Bijdragen deelnemers	-3.386	-3.437	-5.661	-5.877	-5.974	-5.872	-5.868
Totaal Baten	**-3.386**	**-3.437**	**-5.661**	**-5.877**	**-5.974**	**-5.872**	**-5.868**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De personeelslasten zijn voor 2025 opgehoogd met de eerder benoemde indexatie voor personeelslasten, terwijl voor de jaren erna geen verhogingen zijn meegenomen. Ditzelfde geldt voor de overige goederen en diensten. De grootste wijziging binnen het programma Overhead / Bedrijfsvoering is de overheveling van alle ICT-gerelateerde kosten vanuit de overige programma's (exclusief telefonie). Tot slot is het zichtbaar dat er vanaf 2026 een stijging in de kapitaallasten zal plaatsvinden. Dit heeft te maken met de verwachte investeringen in kantoormeubilair en de mogelijke aanschaf van een nieuw waarderingspakket voor het programma Waarderen.

Algemene dekkingsmiddelen

Post onvoorzien in begroting

Naast de raming van baten en lasten per programma, schrijft het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in artikel 8 ook voor dat er een overzicht Algemene dekkingsmiddelen en een bedrag Onvoorzien opgenomen moet worden. Deze posten zijn niet direct aan een van de voorgaande programma's verbonden. Daarnaast komen de financieringslasten en –baten in dit programma tot uitdrukking.

Het bedrag onvoorzien

Het bedrag onvoorzien moet volgens het BBV expliciet vermeld worden. De keus wordt gelaten om dit bedrag per programma of voor de begroting in zijn geheel te ramen. Om praktische redenen hanteert de BSGR de laatst genoemde mogelijkheid.
De aanwending van het bedrag onvoorzien is alleen onder voorwaarden toelaatbaar; inzet vindt plaats voor uitgaven die onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar zijn en waarvoor in de begroting geen raming is opgenomen. Indien een dergelijke uitgave een structureel karakter heeft, dan worden de meerjarige consequenties als autonome ontwikkelingen in de volgende begroting verwerkt. Verwerking van een onvoorziene post leidt tot een begrotingswijziging welke aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd. Het bedrag onvoorzien is vastgesteld op € 109K voor de periode 2025-2028.

Wat gaat het kosten?

x € 1.000 Lasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Onvoorzien	0	109	109	109	109	109	109
Totaal Lasten	**0**	**109**	**109**	**109**	**109**	**109**	**109**
Baten							
Bijdragen deelnemers	-490	-101	807	21	21	21	21
Bijdragen deelnemers Overig	-50	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-125	-8	-130	-130	-130	-130	-130
Totaal Baten	**-665**	**-109**	**678**	**-109**	**-109**	**-109**	**-109**
Resultaat voor bestemming	**-665**	**0**	**786**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-665**	**0**	**786**	**0**	**0**	**0**	**0**

Binnen het programma Algemene dekkingsmiddelen zijn er in de jaren 2025-2028 de volgende incidentele baten en lasten.

Programma	x € 1.000 Lasten	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Alg. dekk. midd.	Onvoorzien	109	109	109	109
	Totaal Lasten	**109**	**109**	**109**	**109**
	Baten				
	Totaal Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
	Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**109**	**109**	**0**	**-109**
Alg. dekk. Midd.	Dotaties	0	0	0	0
Alg. dekk. Midd.	Onttrekkingen bestemmingsreserve	0	0	0	0
	Gerealiseerde resultaat	**109**	**109**	**0**	**-109**

Door de provincie is in een notitie inzake incidentele baten en lasten aangegeven dat post onvoorzien hiervan deel uitmaakt.

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit van de BSGR bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet voorziene uitgaven (tegenvallers) te dekken. Onderdelen van de weerstands-capaciteit kunnen zijn: het vrij besteedbare deel van de algemene reserve en stille reserves. Een stille reserve is bij de BSGR niet aanwezig. Wel beschikt de BSGR over de post “onvoorzien”, waarmee onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven kunnen worden gedekt. Deze post bedraagt jaarlijks € 109K.

Op 27 juni 2019 is door het algemeen bestuur bepaald dat er een algemene reserve wordt opgebouwd vanaf 2020 tot een maximum van 5% van de totale jaarlijks begrote lasten van de BSGR. Op 25 juni 2020 is daaraan toegevoegd dat de minimumhoogte 3% van de totale jaarlijks begrote lasten van de BSGR zal bedragen.

Op grond van artikel 32 lid 4 van de Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico’s af te dekken.

Binnen de BSGR is een gestructureerd risicomanagement model ontwikkeld (te weten de stappen identificatie, analyse en beoordeling, beheersing van risico’s en structurele inpassing in het beleid), tot uiting komend in een ISAE controleraamwerk. Het raamwerk beschrijft het volgende:

- De wijze waarop de belangrijkste processen binnen BSGR, gericht op het waarderen, heffen en invorderen van belastingen zijn ingericht, alsmede IT aspecten en het opstellen van de belastingrapportage en privacy.
- Per proces wat de doelstelling is.
- Welke risico’s kunnen optreden binnen deze processen.
- Welke beheersmaatregelen minimaal moeten zijn ingericht.

Dit raamwerk wordt jaarlijks indien nodig bijgesteld. Aangezien het besluit is genomen om geen assuranceverklaring meer af te laten geven bij de belastingrapportage, wordt het raamwerk indien nodig jaarlijks bijgesteld, zodat de deelnemers en met name de accountants van de deelnemers voor wat betreft de belastingrapportage kunnen steunen op de ISAE3402 type II-rapportage.

Bij het opstellen van de begroting 2025-2028 worden de volgende risico’s onderkend, inclusief kwantificering:

Risico's	Getroffen maatregelen	Kwantificering
Continuiteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking Het is voor de BSGR als service organisatie van cruciaal belang dat de continuiteit van de gebruikte (belasting)systemen gewaarborgd is. Bij uitval van een systeem zal dit direct van invloed zijn op het serviceniveau van de organisatie.	Om de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking te waarborgen heeft de BSGR een groot aantal interne controlemaatregelen geïmplementeerd. Deze controlemaatregelen worden periodiek getoetst. Op 25 maart 2020 heeft het dagelijks bestuur het document Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid BSGR 2020-2024 vastgesteld. Op basis van dit document is een Informatiebeveiligingsplan opgesteld, waarin maatregelen op ICT gebied zijn opgenomen waarover jaarlijks aan het bestuur wordt gerapporteerd. De overgang van SMC Centric naar KPN heeft in 2023 tot continuiteitsproblemen geleid en was daarmee van invloed op het serviceniveau. Dit is bij een migratie nooit helemaal te voorkomen. De continuïteit en service zijn inmiddels weer op niveau.	gemitigeerd / opgelost
Niet voldoen aan wet- & regelgeving Wet- en regelgeving op het gebied van de diverse belastingsoorten zijn onderhevig aan veranderingen. Deze veranderingen zullen een directe impact hebben op de bedrijfsvoering en investeringsbeslissingen van de BSGR	De BSGR volgt de beleidsontwikkelingen op de voet. In de meerjarenbegroting en jaarplannen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met diverse scenario's. Desalniettemin blijft een veranderende wet-en regelgeving een risico wat niet te vermijden, verminderen of over te dragen is.	p.m.
Risico's bij schaalvergroting Groei waarbij differentiatie verder toeneemt leidt veelal tot kostenstijging en vermindering van de beheersbaarheid en reductie van de kwaliteit.	Verdere schaalvergroting en daarmee verlaging van kosten is alleen een begaanbare weg als de mogelijkheid bestaat tot een verdergaande harmonisatie en standaardisering van beleid, grondslagen en maatstaven. Hiervoor wordt aandacht gevraagd bij de deelnemers. Het kostprijscalculatiemodel (KPC) rekent de kosten door op basis van de gehanteerde systematiek. E.e.a. doet recht aan de beleidskeuzes die de deelnemers hebben gemaakt.	gemitigeerd
Risico's binnen operationele processen Door diverse oorzaken kunnen achterstanden ontstaan in de gegevensverwerking en de belastingopleggingen en inningen. De BSGR en haar deelnemers lopen hierin het risico op vertraagde belastingopbrengsten (renterisico voor deelnemers).	Het bepalen van ambitieuze productiviteitseisen en hier strak op sturen is cruciaal in het voorkomen en elimineren van achterstanden. Desalnietemin leveren de nieuwe basisregistraties plus bijbehorende software een op voorhand niet te becijferen risico op vertraging op. In 2023 is een forse achterstand ontstaan op de bezwaren, omdat geheel tegen de verwachting in NCNP-bureaus een veelvoud aan WOZ-bezwaren hebben ingediend in geheel Nederland. Inhuur voor deze processen was daarmee ook zeer lastig verkrijgbaar.	gemitigeerd
Liquiditeitsrisico Het risico bestaat dat BSGR onvoldoende inzicht heeft in de bestaande kasstromen.	De kasstromen binnen BSGR zijn zeer inzichtelijk mede door de beperkte omvang hiervan.	vrijwel nihil
Uittredingsrisico Met ingang van 2021 bestaat de BSGR uit twaalf deelnemers, die hun belastingactiviteiten hebben uitbesteed aan de BSGR. Bij uittreding van een deelnemer dient de continuiteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd te zijn.	De nieuwe wet op de Gemeenschappelijke Regelingen gaat waarborgen bieden ter beperking van het financiële risico bij uittreding.	wordt gemitigeerd
Reputatieschade De BSGR is een publieke organisatie met een belangrijke publieke taak. Incidenten, schandalen en maatschappelijke onrust kunnen een negatieve uitwerking hebben op de reputatie en goede naam.	De BSGR werkt bewust aan de relatie met haar deelnemers en belastingplichtigen door in de communicatie dienstverlening en efficiency centraal te stellen en prestaties transparant inzichtelijk te maken. Hiertoe dienen de website en management informatie.	gemitigeerd
Privacy De BSGR verzamelt ten behoeve van de belastingheffing en als werkgever de nodige persoonsgegevens. Op de BSGR rust, naast de geheimhoudingsplicht die al volgt uit de belastingwetgeving, op grond van de AVG de plicht om te voorkomen dat de door de BSGR verzamelde persoonsgegevens niet voor een ieder zijn in te zien. Sinds 1 januari 2016 kan dit met hoge boetes bestraft worden. De gegevens mogen alleen gedeeld worden met derden, indien hiervoor een juridische basis bestaat.	Medewerkers binnen de BSGR dienen zich bewust te zijn van het feit dat zij werken met vertrouwelijke gegevens, die zijn niet zonder meer mogen delen met derden. Dit bewustzijn zou primair al bij een belastingmedewerker aanwezig moeten zijn, gelet op de al sinds jaar en dag geldende geheimhoudingsplicht die is neergelegd in de belastingwetgeving. Gelet op de aangescherpte regels met betrekking tot de omgang van persoonsgegevens - op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)- wordt dit bewustzijn vanuit de BSGR wel gestimuleerd. Het onderwerp privacy wordt in diverse overlegvormen aan de orde gesteld (bijv. periodiek in MT-vergaderingen) en via intranet wordt hierover gecommuniceerd.	gemitigeerd
Personeelskosten Het zich voordoen van sterke CAO-verhogingen	De BSGR stuurt sterk op de kosten.	p.m.

Risico's (vervolg)	Getroffen maatregelen	Kwantificering
Koepelvrijstelling Afschaffing van de koepelvrijstelling	Landelijk gezien is de bestaande koepelvrijstelling voor de BTW in april 2018 in het nieuws gekomen. Toen leek het erop dat de bestaande koepelvrijstelling zou worden opgeheven. Wanneer dit gaat gebeuren, voorzien wij grote maatschappelijke en bedrijfseconomische kosten. Bedrijfseconomische kosten zullen ontstaan omdat er binnen gemeenschappelijke regelingen veel aanvullend administratief werk zal moeten gebeuren om begrotingen en facturen aan te passen, en periodiek de BTW aangiftes te doen bij de Rijksbelastingdienst. Maatschappelijke kosten omdat, vanuit de deelnemers beschouwd, de gemeenschappelijke regelingen veel duurder zullen worden. Voor waterschappen ontstaat er een extra BTW last die ten principale niet voor compensatie in aanmerking komt. Voor gemeenten ontstaat er een extra BTW last die er toe zou leiden dat het plafond van het BTW compensatiefonds zou worden doorbroken. Indien dat gebeurt zal er een korting plaats vinden op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het belang van toepassing van de koepelvrijstelling door BSGR ligt dus ook bij de gemeenten.	p.m.
Vervanging belastingapplicatie / waarderingsapplicatie Het contract van de huidige belastingapplicatie wordt jaarlijks verlengd.	Bij een aanbesteding van een nieuwe belastingapplicatie is niet voorzien in de eenmalige licentiekosten. De verwachting is wel dat in ieder geval de waarderingsapplicatie in 2025 zal worden aanbesteed.	€ 500K in 5 jaar af te schrijven
ICT Ontwikkelingen Landelijke ontwikkelingen ICT zoals common ground en het WOZ convenant	De voor de komende jaren noodzakelijke ICT investeringen die door het Rijk van belastingkantoren worden gevraagd zijn qua hoogte nog niet in te schatten. Ook het Rijk geeft hierover nog geen duidelijkheid.	p.m.
Maatwerk Harmonisatie en standaardisatie van het belastingbeleid is qua kostenefficiency wenselijk, echter qua politieke beleidsvrijheid minder voor de hand liggend.	De mogelijkheden om maatwerk te kunnen bieden zullen de komende jaren waarschijnlijk worden beperkt in verband met de ontwikkeling naar (standaard) cloudversies van belastingsoftware. Deze beperking van maatwerk raakt dan overigens niet alleen belastingkantoren maar ook individuele gemeenten en waterschappen die de belastingtaak nog zelf uitvoeren. Indien in aanvulling op cloudversies maatwerk wordt gewenst zal dit middels naar verwachting zeer kostbare API's moeten worden gerealiseerd.	p.m.
Areaaluitbreidingen Toename aantal objecten per deelnemer	Vanaf 2025 wordt een bedrag van ca. € 200K jaarlijks voorzien.	gemitigeerd
NCNP bezwaren Landelijk gezien is er een forse toename te verwachten in het aantal NCNP bezwaren met de bijbehorende proceskostenvergoedingen de komende jaren.	De vergoedingen voor de NCNP-bureaus zijn teruggebracht naar 25%. Onduidelijk is nog wat de reactie hierop van de NCNP-bureaus zal zijn. Zorg is daarnaast dat vanaf 2027 NCNP-bezwaren zich mogelijk ook gaan uitbreiden naar andere domeinen, zoals de Kwijtschelding.	p.m.

Risico's	Risicobedrag	Jaar	Kans	Gewogen
Niet voldoen aan wet- en regelgeving	p.m.	2024 e.v.	0,1	p.m.
Koepelvrijstelling	p.m.	?	0,5	p.m.
Vervanging waarderingsapplicatie	€ 500.000	2026 e.v.	0,70	€ 350.000
ICT Ontwikkelingen	p.m.	2024 e.v.	0,75	p.m.
Maatwerk	p.m.	2024 e.v.	0,75	p.m.
NCNP bezwaren	p.m.	2024 e.v.	0,75	p.m.
Berekend risico 2025				€ -
af: Algemene Reserve				€ 846.000
Op te nemen in de risicoparagraaf van de deelnemers excl. p.m.				€ -

Financiering & treasury

Treasurybeheer en –beleid

De financieringsfunctie van de BSGR is gericht op de ondersteuning van haar publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. De uitvoering daarvan vindt plaats binnen de kaders van de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido, onder andere de kasgeldlimiet en de renterisiconorm) en het eigen treasurystatuut.
Zoals voorgeschreven heeft de BSGR een treasurystatuut, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 10 februari 2022. In het Treasurystatuut zijn de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende functionarissen binnen de BSGR, die een rol hebben in het treasurybeheer, weergegeven.

Risicoprofiel

Gezien de aard en activiteiten van de BSGR is het risicoprofiel beperkt. Het kredietrisico (oninbaarheid van geldleningen verstrekt aan derden), koersrisico, valutarisico en debiteurenrisico worden niet gelopen. Alhoewel de huidige en toekomstige geldstromen van de BSGR uitermate inzichtelijk zijn, is het liquiditeitsrisico groter geworden aangezien de huidige deelnemersbijdragen onvoldoende zijn om de uitgaven te financieren. Jaarlijks wordt, aan de hand van de ontwikkelingen op de financiële markten, de hoogte van de rekenrente bepaald. Momenteel is dat 4% (www.rijksoverheid.nl).

De belasting- en de bedrijfsvoeringgeldstroom zijn binnen de BSGR strikt gescheiden op twee hoofdrekeningen bij de huisbankier (ING). De BSGR heeft bij s' Rijks schatkist eveneens twee rekening-courantverhoudingen, één voor de belastinggelden en één voor de eigen bedrijfsvoering.
Om de liquiditeitspositie ten behoeve van de bedrijfsvoering te bewaken wordt er gewerkt met een liquiditeitsprognose en –planning en een strikt debiteurenbeheer.

Kasgeldlimiet en renterisico

De kasgeldlimiet is een norm aan de hand waarvan bepaald wordt of bij het aantrekken van geldmiddelen van derden gebruik gemaakt mag worden van kortlopende of langlopende leningen (Wet Fido).
De kasgeldlimiet is gesteld op 8,2% van de omvang van de begroting, met een minimum van € 300K. De begrotingsomvang van de BSGR is in het jaar 2025 ongeveer € 15,99 miljoen de bijbehorende kasgeldlimiet is € 1.311 K. Dit betekent dat tot een bedrag van € 1.311K aan kortlopende geldleningen mag worden afgesloten. Daarboven moet worden overgegaan op langlopende geldleningen.

De renterisiconorm is een belangrijk kader om afwegingen te maken op het gebied van volume, looptijd en renteherzieningstermijnen van aan te trekken langlopende geldleningen. Met behulp van de renterisiconorm kan worden bepaald op welke wijze de langlopende financiering moet worden ingezet om de gevoeligheid van de begroting voor rentefluctuaties binnen de gestelde kaders te houden.
De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 2,5 miljoen. Dreigen de verplichte aflossingen en renteherzieningen boven de renterisiconorm uit te komen, dan zullen nieuwe langlopende schulden slechts met langere looptijden (met de daarbij behorende lagere aflossingsverplichtingen) uitkomst moeten bieden. Voor de BSGR bedraagt de renterisiconorm € 3,2 mln. In de periode 2025-2028 zal naar verwachting geen gebruik worden gemaakt van kortlopende of langlopende financieringen.

Schatkistbankieren

In het kader van het schatkistbankieren dient de BSGR een rekening-courant bij s' Rijks schatkist aan te houden waar overtollige middelen op worden gestort. Geld en vermogen mogen niet buiten de Schatkist, zoals bij banken, worden aangehouden.
De BSGR heeft twee rekening-courantverhoudingen met s' Rijks schatkist, één ten behoeve van belastinggelden en één ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering, zodat de twee geldstromen strikt gescheiden kunnen worden. Bepaalde middelen kunnen worden uitgezonderd van de verplichting om deze bij s' Rijks schatkist aan te houden, waaronder het drempelbedrag. Het drempelbedrag bedraagt 2,0% van de totaaltelling van de verlies en winstrekening met een minimum van € 1 miljoen. Bij de BSGR worden de saldi dagelijks volledig afgeroomd c.q. aangevuld tot een nihil-saldo, waardoor er geen bedragen buiten de Schatkist worden aangehouden. Zie onderstaand overzicht.

x € 1.000 **Drempelbedrag**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Gemiddeld werkelijk	0	0	0	0
Verschil	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**

EMU-saldo

et EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis. Conform het BBV (artikel 71) dient in de programmabegroting een berekening opgenomen te worden van het aandeel van de decentrale overheidsinstelling in het EMU-saldo.

EU-lidstaten mogen als gevolg van de Europese regelgeving een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. Van dit maximale tekort is er sinds 2016 geen uitsplitsing meer tussen decentrale overheden en het Rijk. Het EMU-saldo wordt anders berekend dan in het baten-lastenstelsel:

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024 gewijzigd	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1. Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	665	1.086-	-	-	-	-
2. Afschrijvingen tlv de exploitatie	208	162	149	246	144	140
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen						
4. Investeringen in (im)materiële activa	-	100-	-	600-	-	-
5. Baten uit bijdragen andere overheden die niet in de exploitatie zijn verantwoord						
6. Desinvesteringen in (im)materiële activa						
7. Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken						
8. Baten bouwgrondexploitatie						
9. Lasten op balanspost voorzieningen						
10. Lasten ivm transacties met derden en die rechtsstreeks tlv de reserves worden gebracht						
11. Verkoop van effecten						
Saldo	**873**	**-1024**	**149**	**-354**	**144**	**140**

Het Exploitatiesaldo voor bestemming reserves is het uitgangspunt voor de berekening van het EMU-saldo. Dit saldo is terug te vinden in het Overzicht van baten en lasten (zie pagina 38).

Verplichte kengetallen

Conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), gepubliceerd op 17 maart 2016 en in werking getreden op 1 april 2016, dienen in de begroting en jaarstukken enkele verplichte kengetallen te worden opgenomen. Hieronder worden deze in een overzicht weergegeven: De kengetallen zijn grotendeels gebaseerd op geprognosticeerde balansgegevens. De geprognosticeerde balans is opgenomen op pagina 40 van deze begroting. Naarmate de geprognosticeerde balansgegevens verder in de toekomst zijn gelegen, worden deze minder betrouwbaar.

Kengetallen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	-6,9%	-2,9%	-0,5%	-2,0%	-3,0%	-3,8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6,9%	-2,9%	-0,5%	-2,0%	-3,0%	-3,8%
Solvabiliteitsratio	11,4%	6,2%	6,5%	6,6%	6,7%	6,8%
Structurele exploitatieruimte	2,1%	5,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Bovenstaande kengetallen maken het inzichtelijk hoeveel financiële ruimte er aanwezig is binnen de BSGR om de structurele en incidentele lasten te kunnen dekken. De kengetallen geven daarmee inzicht in de financiële weerbaarheid van de BSGR.

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten en geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Er wordt een onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen te berekenen. Van verstrekte leningen is bij de BSGR geen sprake, zodat beide kengetallen aan elkaar gelijk zijn. Indien de netto schuldquote negatief is betekent dit dat het eigen vermogen hoger is dan de boekwaarde van de investeringen.
Een netto schuldquote lager dan 1 wordt gezien als voldoende.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. Omdat de algemene reserve van BSGR gelimiteerd is tussen 3% en 5% van de begrote lasten, is deze ratio bij BSGR relatief laag.

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten(waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie is het belang om te weten welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen. Vanaf 2025 is de exploitatieruimte nihil.

Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Landelijke ontwikkelingen binnen het belastingdomein, zie hierboven, maar ook de steeds verdergaande digitalisering zullen de komende jaren derhalve de organisatie ingrijpend gaan beïnvloeden. De verwachting is dat bestaande functies zullen wijzigen, wellicht in omvang teruggaan of mogelijk op termijn helemaal verdwijnen.
De BSGR doelt op specifiek de volgende drie ontwikkelingen:

- Ontwikkelingen in de basisadministraties
- De intrede van Artificial Intelligence
- Het beheren van software applicaties in de cloud.

Ontwikkelingen in de basisregistraties
Ontwikkelingen in basisregistraties hebben als belangrijkste kenmerk dat zuiver administratieve werkzaamheden grotendeels gaan verdwijnen en plaats gemaakt gaat worden voor werkzaamheden met een belangrijke geo component. Dit vraagt van medewerkers analytische vaardigheden en ruimtelijk inzicht, specifiek bij de afdelingen Heffen en Waarderen. De opstartproblemen van deze landelijke basisregistraties maken dat er in plaats van minder vooralsnog meer capaciteit benodigd is.

Intrede Artificial Intelligence
Voor de verwerking van de toenemende datastromen zal de BSGR ook meer en meer robotisering moeten gaan inzetten (RPA ‘Robotic Process Automation’). Hierbij worden handelingen die herhaald worden door middel van software geautomatiseerd. BSGR doet dit op dit moment nog veelal door middel van scripting. Naast de technische mogelijkheden zullen ook de medewerkers van BSGR zich moeten bekwamen in het verwerken van data en is aanvullende kennis op het gebied van data-analyse vereist. Te denken valt dan met name aan het onderdeel Kwijtscheldingen waar bij het nemen van standaard beslissingen mogelijk gebruik gemaakt kan gaan worden van big data. Uiteraard zal de BSGR dit doen binnen de richtlijnen van vigerende wet- en regelgeving zoals de AVG. Ook zal bij de keuze om onze huidige waarderingsapplicatie al dan niet te continueren de mogelijkheid van integratie van A.I. technieken een belangrijke rol spelen.

Het beheren van (standaard) softwareapplicaties in de cloud
Deze (landelijke) ontwikkeling naar beheer van software in de cloud heeft met name effecten op de behoefte van organisaties aan eigen applicatiebeheerders, in dienst dan wel ingehuurd.
Het beheer vindt voornamelijk dan plaats bij de softwareleverancier zelf. Automatiseringsfuncties gaan plaats maken voor informatisering functies waarbij de liaisonfunctie met de softwareleverancier centraal staat. Standaard beheertaken zoals het opstarten van "jobs" zullen zoveel mogelijk binnen de lijnafdelingen worden ondergebracht.

Personeelsontwikkeling

Het sturen op kwaliteit van het personeelsbestand blijft in de komende jaren een aandachtspunt. De werkzaamheden dienen immers efficiënt en kwalitatief hoogwaardig uitgevoerd te worden. Er wordt steeds meer geautomatiseerd en gedigitaliseerd, waardoor de overblijvende taken andere vaardigheden en competenties vragen, zoals een hoger werk- en denkniveau en analytisch vermogen. Diverse ontwikkelingen binnen de afdelingen en het aanscherpen van vakbekwaamheidseisen hebben invloed op het kennisniveau en andere competenties van medewerkers.
Beperkingen op het gebeid van basisregistraties in combinatie met een krappe arbeidsmarkt zorgen met name in het WOZ-domein voor een verhoging van de werkdruk doordat de benodigde formatie niet/niet volledig kan worden ingevuld. Deze ontwikkeling geldt overigens niet alleen voor het invullen van vacatures maar ook voor de vraag naar inhuur van personeel.

Voor de komende jaren zal in ieder geval worden ingezet op het versterken van potentieel dat uiteindelijk kan doorgroeien naar functies van schaal 9 en hoger. Key posities in de organisatie die nu bemenst worden door “vergrijzende” BSGR medewerkers kunnen zo van adequate opvolging worden voorzien.

Ontwikkelingen automatisering

Samen met een aantal andere belastingkantoren wordt in een directeurenoverleg gesproken over de aan te houden koers als het gaat om ICT-ontwikkelingen. Twee belangrijke ontwikkelingen staan hierin centraal: De doorontwikkeling van een aantal basisregistraties naar een samenhangende

objectenregistratie en ”common ground”. Duidelijk is dat hiervoor forse inspanningen en ICT-investeringen benodigd zijn.

Door de softwareleverancier (Centric) wordt gewerkt aan het ombouwen van de belastingapplicatie naar de SaaS waarna deze in de Cloud kan worden afgenomen. Waar de verwachting was dat dit eind 2023 gereed zou zijn, heeft de leverancier haar koers aangepast waarbij nu de verwachting is dat waarbij mogelijk pas in 2028 de belastingapplicatie geheel in de Cloud kan worden afgenomen. Voor BSGR betekent dit dat er gedurende een langere periode gebruik gemaakt moet gaan worden van dure inhuur op het gebied van applicatiebeheer. Vanuit dit perspectief is de BSGR begonnen met het intern en extern werven van applicatiebeheerders.

Deze vertraging heeft ook consequenties voor de kosten van het aanbesteede contract van de ICT infrastructuur en kantoorautomatisering. Immers er was vanuit gegaan dat er in het 3e jaar van de looptijd sprake zou zijn van een SaaS omgeving met lagere kosten. Dit laatste is nu niet het geval. In combinatie met discussie over de kosten van het technisch applicatiebeheer die KPN nu aanvullend factureert zou dit contract tegen het einde van de looptijd onrechtmatig kunnen worden. BSGR zal een transparantie aankondiging op TenderNed plaatsen, echter het is nog niet duidelijk of dit voldoende soelaas gaat bieden. Continuïteit heeft echter de prioriteit.

Er zal een nog nauwere samenwerking moeten worden gezocht tussen belastingkantoren onderling om ervoor te zorgen dat we onze processen op elkaar afstemmen en meesturend zijn in de ontwikkeling van deze standaardsoftware. Insteek daarbij is dat door belastingkantoren ontwikkelde scripting zoveel als mogelijk in de standaardsoftware wordt ingebouwd.

De verwachting is wel dat in de toekomst minder maatwerk geleverd zal worden door softwareleveranciers dan nu het geval is. Dit zal uiteraard ook consequenties hebben voor de deelnemers.
In voorkomende gevallen kan er gebruik worden gemaakt van maatwerk API’s. De kosten die dit met zich meebrengt zullen dan worden doorbelast aan de opdrachtgever.
Een alternatief voor deze SaaS ontwikkeling is er echter niet aangezien het zelf ontwikkelen van een belastingapplicatie een zeer kostbare en daarmee onbegaanbare weg is.

Daarnaast vragen WOZ-taxaties om steeds slimmere technieken. Door de inzet van enerzijds kunstmatige intelligentie in taxatiemodellen en anderzijds meer locatiegegevens uit Geo-registraties en GIS-analyses zullen de voor WOZ-taxaties gebruikte modellen steeds betere taxaties leveren.
Ook wordt het kunnen onttrekken van externe data, en het samenwerken in platforms steeds belangrijker.

Zoals hiervoor aangegeven is een aanbesteding nodig ten behoeve van de aanschaf van waarderingssoftware die aan deze eisen voldoet. Ook voor een eventuele conversie zijn extra middelen benodigd.

Ontwikkeling basisregistraties

Hieronder leest u de belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de vijf meest gebruikte basisregistraties in het kader van de belastingheffing:

<u>De basisregistratie personen (BRP)</u>
Het vroegere GBA, wat feitelijk al decennia in gebruik is, heet nu BRP. Hier wordt een nieuwe berichtendienst ontwikkelt gebaseerd op nieuwe API's. Dit betekent een aanpassing met het koppelvlak van de belastingsoftware. Planning en impact zijn op dit moment nog niet duidelijk.

<u>De basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)</u>
De BAG is in het kader van belastingheffing met name van belang in haar relatie tot de WOZ. Beide administraties betreffen objecten, die idealiter met elkaar dienen te matchen. In praktijk zijn de wettelijke uitgangspunten echter niet dezelfde, met verschillen in WOZ- en BAG administratie, met name op objectniveau. Daar waar dat het geval is, dienen deze indien mogelijk met opwerkacties opgelost te worden.

Inmiddels is de BSGR volledig aangesloten op de e-Services BAG, wat inhoudt dat mutaties in de BAG dagelijks kunnen worden verwerkt.

De basisregistratie WOZ (LV WOZ)
BSGR is voor haar elf deelnemende gemeenten bronhouder voor de LV WOZ. Op basis van de vereisten van de LV WOZ worden gegevens tussen de belastingadministratie en de LV gesynchroniseerd gehouden. Voor de niet-deelnemende gemeenten is de BSGR afnemer van de gegevens vanuit de LV WOZ. De afgenomen informatie is de basis voor de heffing van het waterschap.
De belangrijkste constatering tot nu toe is dat deze overgang naar de LV WOZ geen tijd oplevert, maar juist veel tijd kost.
Doordat aan de “poort” door de LV WOZ evidente fouten die door de bronhouder worden aangeleverd niet worden afgevangen, is veel extra werk ontstaan om al deze zaken (verplicht) terug te melden aan de bronhouder. Omdat een geautomatiseerde terugmeldvoorziening ontbreekt, moet alles handmatig in Excel-bestanden worden geregistreerd en via de mail teruggemeld worden aan de betreffende bronhouder. Ook de antwoorden op deze terugmeldingen moeten in veel gevallen weer handmatig worden verwerkt.
Feitelijk betekent deze basisregistratie op dit moment “terug naar af”. De additionele werkzaamheden kosten op dit moment enkele fte extra op jaarbasis voor de afdeling Heffen.

De basisregistratie kadaster (BRK)
Sinds januari 2023 heeft BSGR hard gewerkt om te kunnen voldoen aan de eisen om aan te sluiten op de BRK 2.0. Half augustus zijn die werkzaamheden afgerond. De aansluiting is half september gerealiseerd, waarna we nu in dit proces gebruik maken van berichtenservices. Na de eerste ervaringen blijkt dat dit functioneert.

Het Handelsregister (HR)
De registratie van bedrijven vindt al jaren plaats door de Kamer van Koophandel (KvK). Deze is bronhouder van het HR. Afname van bestanden vindt inmiddels plaats via het Handelsregister. Alhoewel deze bestanden kwalitatief veel beter zijn dan de oude KvK bestanden is de verwerking hiervan in de software slechts beperkt geautomatiseerd en dient in tegenstelling tot de oude situatie weer handmatig één op één fiattering plaats te vinden. De efficiencywinst als gevolg van betere gegevens wordt zo weer teniet gedaan.

Terug melden
Met de komst van de basisregistraties is het zelf wijzigen van gegevens verleden tijd. Indien een vermeende fout wordt geconstateerd, moet deze terug gemeld worden aan de bronhouder. De terugmelding zou via Digimelding (een vorm van berichtenverkeer) moeten verlopen.
Dit gebeurt nog niet voor alle basisregistraties.

Concluderend kan gesteld worden dat door de verplichte overgang naar de landelijke basisregistraties de forse efficiencyslagen en kostenbesparingen die de BSGR de afgelopen jaren doorgevoerd heeft voor een groot deel ongedaan zijn gemaakt.

Privacywetgeving
Sinds 25 mei 2018 wordt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in Nederland gehandhaafd. Dat wil zeggen dat de toezichthouder in deze, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), actief controleert in hoeverre organisaties voldoen aan het in de AVG en overige van toepassing zijnde wetgeving gestelde. Alhoewel in eerdere wetgeving (Wet bescherming persoonsgegevens, Algemene wet bestuursrecht, Algemene wet inzake rijksbelastingen en de Invorderingswet 1990) al strenge eisen werden gesteld aan de wijze waarop er met gegevens in het kader van de belastingheffing en –invordering werd omgegaan, heeft de invoering van de AVG de bewustwording rondom privacy en informatiebeveiliging nog aanzienlijk aangescherpt.

Het in 2019 door de AP gepubliceerde document, Focus AP 2020-2023 ‘Dataprotectie in een digitale samenleving’, heeft nog geen vervolg gekregen in de vorm van een actueler vergelijkbaar document dat de AP tot nu toe heeft gepubliceerd. Mogelijk hangt dit samen met het feit dat de in het eerdere document neergelegde doelstellingen in principe nog onverkort van kracht zijn. In het voornoemde document uit 2019 geeft de AP, op basis van een drietal gesignaleerde ontwikkelingen te weten:

- Doorgroei van de datasamenleving;
- Toename van digitaal onrecht en
- Toename van privacy bewustzijn,

een tweetal gebieden- die de BSGR kunnen raken- waarop de AP zich in deze heeft gefocust, zijnde:

A. Digitale overheid
B. Artificiële intelligentie (AI) & algoritmes.

Ad A) Digitale overheid
Centrale en lokale overheden, uitvoeringsorganisaties en politie en justitie beschikken over een grote hoeveelheid – vaak gevoelige en bijzondere – persoonsgegevens. De overheid werkt gericht aan het inzetten van persoonsgegevens. Het is van belang dat de overheid verantwoordelijk omgaat met persoonsgegevens, zodat mensen niet onnodig in de knel kunnen komen. Vanuit Rijksniveau is hierop ingezet o.a. door de invoering van de Wet Digitale Overheid (Wdo) per 1 juli 2023. De Wdo is een zogeheten kaderwet; de wet regelt algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures, maar geen gedetailleerde regels. In de Wdo wordt geregeld dat publieke dienstverleners verplicht zijn om identificatiemiddelen van het betrouwbaarheidsniveau 'substantieel' of 'hoog' te gebruiken om toegang te geven tot online diensten waarbij de overheid deze betrouwbaarheidsniveaus nodig vindt.
De uitwerking van de Wdo als kaderwet vindt plaats in de lagere regelgeving, zoals in algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en ministeriële regelingen. Daarmee is er meer flexibiliteit om innovatie, verdere keuzes en nieuwe voorzieningen en functionaliteiten in regelgeving te verwerken. De Wdo maakt het mogelijk om straks, via publieke én private inlogmiddelen, digitaal zaken te doen met bijvoorbeeld gemeenten en zorginstanties. Daarbij worden dan alleen die middelen toegelaten die door de overheid op veiligheid en betrouwbaarheid zijn gecontroleerd.
De Wdo treedt wel gefaseerd in werking. Hij gaat pas gelden als een instantie technisch en organisatorisch klaar is om aan te sluiten. De departementen, de publieke dienstverleners én Logius stellen samen een aansluitschema op. Dit schema gaat een planning bevatten met data waarop de specifieke onderdelen van de wet voor welke instantie van kracht worden. Op die momenten moeten dienstverleners klaar zijn met de voorbereidingen voor dat deel van de wet en de onderliggende uitvoeringsregelgeving.

Wel zijn per 1 juli 2023 de verplichtingen rondom standaarden voor veiligheid ingegaan. Zo is de HTTPS-standaard wettelijk verplicht voor alle publiek toegankelijke overheidswebsites en webapplicaties. Deze standaard – ook bekend als 'het slotje' in de adresbalk van de url – zorgt ervoor dat de verbinding tussen de browser van de bezoeker en de website van de overheidsorganisatie goed beveiligd is. Dit voorkomt dat criminelen privégegevens van de bezoeker kunnen afluisteren of opgevraagde informatie kunnen manipuleren.

In aanvulling op HTTPS moeten overheidsorganisaties ook de HSTS-standaard gebruiken. Dat zorgt ervoor dat browsers na een eerste websitebezoek direct via HTTPS met de website verbinden.
Verder wordt beoogd wordt om aan burgers elektronische identificatiemiddelen (eIDAS) te verstrekken met een hogere mate van betrouwbaarheid dan het huidige DigiD. Dit gaat gevolgen hebben voor de wijze waarop de BSGR toegang moet verlenen tot de gegevens in MijnBSGR.

De gebieden waarop de AP in deze extra de aandacht zal vestigen zijn voor zover voor de BSGR van belang:
1: databeveiliging en
2: samenwerkingsverbanden/ongeoorloofd delen.

Ad 1.
De AP verwacht van overheidsorganisaties dat zij structureel en op toereikende wijze investeren in hun informatiebeveiliging. De AP controleert overheidsorganisaties op hun beveiligingsniveau en stimuleert hen om werk te maken van een sterke IT- en datahuishouding. Zoals al enige jaren geldt is de consequentie hiervan dat de kosten rondom automatisering komende jaren blijven toenemen. Mede vanuit het kostenperspectief is het noodzakelijk om, in samenspraak met meerdere afnemers van dezelfde software, te bezien in hoeverre audits op de beveiliging van deze software bij de betreffende softwareleveranciers gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Ad 2.
Steeds vaker worden bestanden gedeeld en gekoppeld. De overheid doet dit bijvoorbeeld om de publieke dienstverlening te verbeteren, bijvoorbeeld zodat problematische schulden eerder kunnen worden gesignaleerd. Hoewel de intenties vaak goed zijn, kan het delen en koppelen van bestanden een schending zijn van het wettelijke beginsel van doelbinding.

Tenzij dit in wet- of regelgeving duidelijk en nauwkeurig is vastgelegd mogen gegevens niet voor een ander doel worden gebruikt dan het doel waarvoor deze gegevens zijn verzameld. De AP verwacht van overheidsorganisaties terughoudendheid met het delen van bestanden. Het is aan overheidsbestuurders en aan de wetgever om een goede afweging te maken over het nut en de noodzaak van het gebruik van data en nieuwe verwerkingen. De AP spreekt bestuurders hierop aan! Schending van het beginsel van doelbinding pakt de AP zo nodig aan.
De Informatiebeveiligingdienst (IBD) heeft gemeenten al eerder geadviseerd om in dat verband goede afspraken te maken met de samenwerkingsverbanden waarbij zij zijn aangesloten.

De BSGR heeft zowel in de met de deelnemers afgesloten DVO, als in het door het dagelijks bestuur vastgestelde Besluit gegevensverstrekking (geactualiseerd in 2023, vastgesteld in de vergadering van 26 oktober 2023) neergelegd welke gegevens zij deelt met andere partijen. Met de deelnemers is afgesproken dat de tekst van dit besluit periodiek zal worden geëvalueerd. Daarbij dient er wel sprake te zijne van legitieme redenen die ten grondslag liggen aan het verstrekken van bij de BSGR aanwezige gegevens.

Ad B) Artificiële Intelligentie (AI) en algoritmes
Steeds meer bedrijven en organisaties maken gebruik van algoritmes en AI. Dit biedt voordelen en leidt tot nieuwe nuttige toepassingen. Maar de inzet van AI en algoritmes kent ook risico´s en schaduw kanten. De AP is verantwoordelijk voor het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens, en daarmee ook op de toepassing van AI en algoritmes waarbij persoonsgegevens worden gebruikt. Een aantal organisaties heeft inmiddels de eerste stappen gezet op de inzet van AI bij belastingheffing, met name bij de waardering in het kader van de uitvoering van de Wet Woz. Alhoewel deze vorm van gebruik van AI object-gerelateerd is, is het niet denkbeeldig dat AI op termijn ook op andere vlakken ingezet kan worden. Opgemerkt wordt dat ook op dit vlak vanuit Europa steeds strikter wordt toegezien. In april 2021 heeft de Europese Commissie (EC) een voorstel gedaan voor een nieuwe verordening voor AI, omdat de EC vindt dat de huidige Europese regelgeving de (toekomstige) risico's van AI onvoldoende adresseert. Deze verordening heeft een op risico gebaseerde aanpak; dus hoe meer risico de technologie met zich meebrengt, hoe strikter de regels die daarvoor gelden.Inmiddels heeft de EU eind 2023 een voorlopig politiek akkoord bereikt over deze kunstmatige intelligentie verordening (AI Act). Het akkoord moet nog wel worden goedgekeurd door alle EU-lidstaten en het hele Europees Parlement. De wet treedt na twee jaar in werking.

Voor wat betreft toename van privacy bewustzijn zal hier intern blijvend aandacht voor moeten worden gevraagd, deze verantwoordelijkheid ligt zowel bij werkgever als de werknemer.
Medewerkers zullen zich continu bewust moeten zijn en blijven van het feit dat zij in hun dagelijkse werkzaamheden omgaan met persoons- c.q. bedrijfsgevoelige gegevens die niet voor een ieder ter inzage zijn en waarmee aldus prudent moet worden omgegaan.
In de praktijk zal vanuit de werkgever bij herhaling de alertheid van medewerkers op phishing, zowel voice phishing als phishingmails, moeten worden getest.

Verder is besluitvorming aangaande de ePrivacy-verordening nog steeds niet afgerond. Het voorstel voor de ePrivacy-verordening is het sluitstuk van de inspanningen van de EC om het kader voor gegevensbescherming in Europa te voltooien. De verordening bevat regels om de privacy bij online communicatie beter te waarborgen. Het uitgangspunt daarbij is dat de inhoud van deze berichten alleen toegankelijk is voor de partijen die direct bij de communicatie betrokken zijn (beveiligd mailen!). Het is nog niet zeker wanneer het Commissievoorstel voor de ePrivacy-verordening wordt aangenomen, omdat de lidstaten nog onderhandelen over een aantal artikelen. Sinds mei 2021 zijn de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad met elkaar in onderhandeling over de definitieve versie van de verordening. Zodra deze wetgeving op Europees niveau is vastgesteld krijgen de lidstaten daarna nog een bepaalde periode de tijd voor de nieuwe regels van toepassing worden. In het huidige voorstel is dat een periode van 2 jaar.

De BSGR heeft eerder aangegeven dat zij als standaard voor de af te sluiten verwerkersovereenkomsten het model van de VNG/IBD hanteert (versie 2.5 van februari 2024 is de meest recente versie). Bij nieuwe contracten c.q. verlenging van bestaande contracten, waarbij vanuit de BSGR persoonsgegevens worden uitgewisseld met de leverancier, zal de BSGR te allen tijde deze standaard verwerkersovereenkomst aan de leveranciers voorleggen. Dat is evenwel geen garantie dat de betreffende leverancier deze ook accepteert. Tot op heden zijn er nog steeds slechts ca.100 bedrijven in heel Nederland die hebben aangegeven zich te committeren aan de tekst van deze overeenkomst.

Verder heeft de EC in juni 2021 zelf een standaardtekst van een verwerkersovereenkomst gepubliceerd. Nog steeds is niet duidelijk hoe deze zich verhoudt tot de standaardtekst die de VNG/IBD nu hanteert. Hierover zal uiteindelijk op rijksniveau helderheid moeten worden gegeven.

Archivering

Voor archivering van documenten bestaat afzonderlijke regelgeving, onder andere de Archiefwet. Naast deze van toepassing zijnde regelgeving speelt ook de AVG bij archivering een belangrijke rol. Op basis van de AVG dient er te worden gestreefd naar dataminimalisatie. Dat wil zeggen dat een organisatie niet meer gegevens mag verzamelen dan strikt noodzakelijk voor het door haar beoogde doel. Dit, in combinatie met het recht op vergetelheid (uit de AVG), verhoogt de druk op het verder en tijdig 'opruimen' van gearchiveerde documenten, die gebonden zijn aan een maximale bewaartermijn.
Inmiddels hebben er in de afgelopen jaren –in en na overleg met de gemeentearchivaris van Leidenperiodiek opschoningsacties in de fysiek gearchiveerde documenten plaatsgevonden. Ook in de digitale omgeving worden de nodige documenten/gegevens opgeschoond, daarbij worden ook de nodige oude –voldane- vorderingen verwijderd. Deze exercitie wordt jaarlijks herhaald.

De BSGR heeft intern voor zichzelf vastgelegd dat niet alle inkomende documenten behoeven te worden gearchiveerd, omdat deze niet altijd benodigd zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden. Daarmee kan onnodige opslag van documenten al aan de voorkant worden voorkomen. Met name daar waar het de registratie van persoonsgegevens betreft. De BSGR streeft er in ieder geval naar om de registratie van (persoons)gegevens, zowel qua aantal als bewaartermijn, zo beperkt mogelijk te houden.

Op 18 november 2021 is het voorstel voor modernisering van de Archiefwet ingediend bij de Tweede Kamer. De aanpassing van de Archiefwet is nodig om ervoor te zorgen dat overheidsorganisaties ook digitale informatie goed opslaan en toegankelijk houden. Bovendien moeten de overheidsdiensten de blijvend te bewaren informatie (bijvoorbeeld bestuursbesluiten) straks al na tien in plaats van na twintig jaar overbrengen naar een archiefdienst, waar iedereen de informatie kan raadplegen. Voor de BSGR betekent dat dat deze documenten alsdan bij Erfgoed Leiden moeten worden ondergebracht. De Archiefwet geldt voor organisaties van de Rijksoverheid, gemeenten, provincies en waterschappen. De Archiefwet geldt verder voor Hoge Colleges van Staat, zoals de Eerste en Tweede Kamer, en voor private organisaties met openbaar gezag taken, zoals notarissen en deurwaarders.

De nieuwe Archiefwet sluit aan bij andere ontwikkelingen, zoals de Wet open overheid (Woo). Deze is per 1 mei 2022 als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), gedeeltelijk in werking getreden. Deze wet moet er voor zorgen dat, naast het actief openbaar en toegankelijk maken van overheidsinformatie, de informatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De verplichtingen uit de Woo om documenten actief openbaar te maken, treedt stapsgewijs in werking.

De ontwikkeling van de hiervoor, zoals de Woo voorschrijft, verplicht te gebruiken tool (Platform Open Overheidsinformatie, kortweg PLOOI) is vertraagd omdat het Adviescollege ICT-toetsing de minister van BZK heeft geadviseerd om voor de korte termijn de ontwikkeling van de huidige variant van PLOOI te stoppen en te starten met een minimale, eenvoudigere oplossing (een verwijsindex met zoekfunctie) t.b.v. van het actief openbaar maken van overheidsinformatie. De minister volgt dit advies op. Dit besluit heeft tot gevolg dat de huidige vorm van PLOOI met centrale opslag, een aanleverloket en de aanlever-API, niet op afzienbare termijn beschikbaar komt voor alle bestuursorganen, daarmee zal op korte termijn ook de aansluiting daarop niet verplicht worden.

Informatie die actief openbaar gemaakt moet worden, moet dan digitaal vindbaar zijn via de Woo-index. Sinds medio 2023 kunnen overheidsorganisaties aansluiten op deze Woo-index. Zij kunnen documenten openbaar maken door documenten eerst op een eigen website te publiceren. Vervolgens vermelden ze de url van de internetlocatie in de Woo-index. Ook de decentrale overheden (gemeenten, waterschappen, provincies en gemeenschappelijke regelingen) moeten op termijn verplicht informatie actief openbaar maken.

Mede ten behoeve daarvan verplicht de Woo overheden om de informatiehuishouding op orde te brengen. De verwachting is wel dat met het op orde krijgen van de digitale informatiehuishouding van de overheid nog een aanzienlijke doorlooptijd zal zijn gemoeid. Voor het volledig realiseren hiervan bij het Rijk en de decentrale overheden wordt een termijn van ten minste 8 jaar genoemd (Memorie van

Toelichting, kamerdossier 35112, blz. 6 vergaderjaar 2018-2019). Omdat het niet efficiënt werd geacht dat ieder bestuursorgaan zelf het wiel uitvindt, is vanuit de Rijksoverheid een meerjarenplanning opgesteld, waarbij een begin is gemaakt bij de digitale huishouding van het Rijk en daarna stap voor stap bij de overige overheden.

De BSGR is voornemens om te bezien in hoeverre één en ander kan worden gecombineerd met een definitieve overstap van zowel een fysiek als digitaal archief naar nog slechts digitale archivering van documenten.

Financiën

De omgeving van de BSGR is onderhevig aan vele, snelle veranderingen op het gebied van wetgeving en technologie. Het volgen van deze ontwikkelingen is een noodzaak en dit heeft consequenties voor de bedrijfsvoering, processen en systemen van de BSGR die aangepast moeten worden op de gewijzigde wet- en regelgeving en de veranderende technologie. Deze ontwikkelingen zorgen voor druk op het kunnen handhaven van een optimaal prijs- kwaliteitsniveau.

De begroting 2025 is door de BSGR uitgewerkt conform de uniforme taakstelling voor de gemeenschappelijke regelingen die door de bestuurlijke klankbordgroep Financiële Kaderstelling namens de gemeenten in de regio Hollands-Midden is vastgesteld.

Hoewel voor het begrotingsjaar 2025 vooralsnog geen taakstelling is verwacht ten opzichte van het begrotingsjaar 2024 heeft de werkgroep wel een beroep gedaan op de BSGR om terughoudend te zijn met nieuw beleid. In lijn met dit verzoek is in de begroting 2025 vooralsnog geen nieuw beleid opgenomen.

In de Financiële Kaderstelling is tevens verzocht om door middel van een notitie inzicht te geven in mogelijke bezuinigingen op de deelnemersbijdrage van de BSGR.

In deze notitie beschrijven wij onze denkrichtingen voor mogelijke besparingen op de deelnemers-bijdrage van de BSGR. Dit beschrijven wij vanuit drie lijnen:

1. bezuiniging op de bedrijfsvoering;
2. bezuiniging op dienstverlening;
3. schaalvergroting.

<u>1e lijn : bezuiniging op bedrijfsvoering</u>

De BSGR huurt in het kantoorpand aan de Lammenschansweg een aantal verdiepingen. Het huurcontract met de verhuurder loopt eind oktober 2026 af. In 2025 zal daarom een keuze gemaakt moeten worden of de BSGR het huurcontract verlengt of mogelijk kiest voor een andere vestigingsplaats.

Het verlengen van het huurcontract in een ‘afgeslankte’ vorm waarbij bijvoorbeeld een verdieping wordt ‘afgestoten’ of het ‘inhuizen’ bij een deelnemer kan zorgen voor een bezuiniging van 100K.

Mogelijke nadelen hierbij zijn: bij groei van de organisatie zijn er niet voldoende werkplekken beschikbaar en een verandering van vestigingsplaats kan mogelijk leiden tot uitstroom van personeel.

<u>2e lijn: bezuiniging op dienstverlening</u>

Bij de uitvoering van de belastingheffing en invordering hanteert de BSGR een ruime beleidsvrijheid van haar deelnemers. Dit zorgt bij een aantal deelnemers voor maatwerk en oplopende uitvoeringskosten. Om bezuinigingen door te kunnen voeren is meer standaardisatie in de uitvoering noodzakelijk.

Mogelijke besparingen door standaardisatie op het gebied van belastingheffing en invordering zijn:

- het afschaffen van de diftarheffing (bezuiniging 150K);
- wijziging van de rioolheffing op gebruik (RIOG) in rioolheffing particulieren (RIOP). Dit zorgt voor een bezuiniging van 100K;
- het afschaffen van kosteloze betalingsherinneringen (bezuiniging 100K);
- het halveren van het aantal automatische incassotermijnen (huidige situatie: maximaal 8) zorgt voor een bezuiniging van 35K;

- het afschaffen van kwijtschelding op gemeentelijke- en/of waterschap belastingen (nog nader te berekenen)), waardoor de uitvoeringskosten worden verlaagd en de opbrengsten voor de deelnemers worden vergroot.

Mogelijke nadelen hierbij zijn: door standaardisatie wordt de beleidsvrijheid van deelnemers beperkt, het afschaffen van kwijtschelding past niet in het huidige maatschappelijk beeld en het serviceniveau naar de belastingplichtige neemt af.

3e lijn: schaalvergroting
Toenemende vergrijzing en schaarste op de arbeidsmarkt dwingt de BSGR om de mogelijkheden voor schaalvergroting te onderzoeken. Personeel met kennis van lokale belastingen wordt landelijk meer en meer een schaars goed, waarbij de uitstroom van kennis als gevolg van de vergrijzing de continuïteit van belastingorganisaties onder druk zet. Belastingorganisaties zullen daarom actiever moeten zoeken naar mogelijkheden voor een verregaande samenwerking, dan wel dat op termijn de dienstverlening moet worden aangepast aan de veranderende omgeving.

Schaalvergroting kan zorgen voor een mogelijk besparing op termijn van 15 – 20 procent indien sprake is van een fusie met een gelijkwaardig samenwerkingsverband.

Mogelijke nadelen hierbij zijn: verlies van personeel en kennis op korte termijn.

Hierboven zijn via een drietal lijnen (mogelijke) bezuinigingen weergegeven. Mogelijke bezuinigingen binnen het WOZ-domein op het gebied van proceskostenvergoeding en inhuur van personeel zijn onzeker. Hoewel het de verwachting is dat het aantal WOZ-bezwaren weer zal afnemen als gevolg van aanpassingen in het belastingplan 2024 en minder scherp stijgende huizenprijzen is de ontwikkeling zo kort na de aanslagoplegging 2024 erg onzeker.

De BSGR voert voornamelijk wettelijke taken uit waarop, gezien het al zeer lage kostenniveau van de BSGR en de steeds verder toenemende druk van strengere wettelijke eisen o.a. op het gebied van aanbesteding, ICT en privacy en verantwoording, niet verder kan worden bezuinigd. Ook de zeer krappe arbeidsmarkt heeft gevolgen voor de dienstverlening, zelfs voor het op peil houden van het huidige niveau. De verwachting is dat dit in 2026 zal leiden tot hogere ICT-kosten en mogelijk hogere kapitaallasten indien besloten wordt voor de aanschaf van een nieuwe waarderingsapplicatie.

ISAE, VIC en aanbestedingen

De BSGR heeft het proces van risicomanagement structureel ingepast in het bestaande beleid. Om invulling te geven aan dit beleid heeft de BSGR een raamwerk ontwikkeld, waarbij de bestaande risico's zijn geïdentificeerd en de bijbehorende beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd. Dit raamwerk wordt in de vorm van een ISAE3402 type 2 rapportage jaarlijks gevalideerd door een externe accountant. Naast de ISAE rapportage is de BSGR continu bezig zich verder te ontwikkelen op het gebied van risicomanagement, dit is terug te zien in de implementatie van een management informatiesysteem voor deelnemers (VYZYR) en een kostprijscalculatie model.

Vanaf het boekjaar 2016 is sprake van de ISAE3402 type 2 verklaring (in plaats van een controleverklaring op de belastingrapportage in combinatie met het ISAE3402 type 2 rapport).
Jaarlijks wordt het onderliggende ISAE3402-raamwerk vooraf besproken (en indien noodzakelijk aangepast) met de betreffende deelnemers. De besprekingen dienen ter afdekking en afstemming van de controlemaatregelen.

Vanaf 2023 wordt t.b.v. de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) van de bedrijfsvoering een gelijksoortig raamwerk met bijbehorende beheersmaatregelen ingepast in ons beleid. E.e.a. in lijn met de te wijzigen verantwoordingsvereisten in BADO en BBV. Bij de Verbijzonderde Interne Controle hanteert de BSGR het 'learning' principe. Op basis van bevindingen en ontwikkelingen in wet- en regelgeving wordt het interne controleplan aangepast en daarmee de kwaliteit van de interne controle verbeterd.

Voor 2025 worden twee grote aanbestedingen verwacht. Naast het aanbesteden van het waarderingspaket zullen ook de bankdiensten worden aanbesteed.

Bij inkopen wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Gezien de wereldwijde ontwikkelingen rondom het klimaat zal dit komende jaren alleen nog maar belangrijker worden. De BSGR wil benadrukken dat zij een groot belang hecht aan duurzaamheid en MVO in de breedste zin van het woord.

Financiële begroting

Inleiding

De financiële begroting heeft een aantal doelen.
Ten eerste: autorisatie, door vaststelling door het Algemeen Bestuur geeft het bestuur goedkeuring aan het doen van de uitgaven binnen de gestelde kaders.
Ten tweede: allocatie, het maakt duidelijk voor welke taken de middelen worden ingezet.
Tenslotte: (ook op langere termijn) inzicht verschaffen in de financiële positie van de BSGR.

De begroting is opgesteld conform de eisen die daaraan in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden gesteld.

Het uitgangspunt voor deze begroting is de bijgestelde begroting 2024 die in maart 2024 door het algemeen bestuur naar verwachting wordt goedgekeurd. De financiële kaders gesteld door het bestuurlijk overleg financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen van gemeenten in de regio Hollands-Midden zijn in deze begroting verwerkt.
Een en ander leidt tot de volgende ontwikkeling van de deelnemersbijdragen:

x € 1.000 Lasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Bijdragen deelnemers	15.053-	15.796-	15.796-	15.687-	15.785-	15.683-	15.679-
Totaal Baten	**15.053-**	**15.796-**	**15.796-**	**15.687-**	**15.785-**	**15.683-**	**15.679-**

In de bijlage is een specificatie van de bijdrage per deelnemer (voor resultaatbestemming) opgenomen.

Overzicht Baten en lasten

Deze paragraaf bevat een overzicht met alle baten en lasten op economische kosten categorie.

x € 1.000 Lasten	Jaarrekening 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting maart 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelslasten	9.142	10.240	10.440	10.822	10.822	10.822	10.822
Overige goederen en diensten	2.393	2.702	3.609	1.947	1.947	1.947	1.947
Bijdragen GDI	-4	164	164	172	172	172	172
Kapitaallasten	208	162	162	149	246	144	140
Automatisering	2.276	1.846	1.946	2.018	2.018	2.018	2.018
Huisvesting	633	746	746	773	773	773	773
Onvoorzien	0	109	109	109	109	109	109
Totaal Lasten	**14.648**	**15.968**	**17.175**	**15.989**	**16.087**	**15.985**	**15.981**
Baten							
Bijdragen deelnemers	-15.053	-15.796	-15.796	-15.687	-15.785	-15.683	-15.679
Bijdragen deelnemers Overig	-145	0	0	0	0	0	0
Doorbelastingen GDI	28	-164	-164	-172	-172	-172	-172
Uitvoeringskosten KTA	-17	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-125	-8	-130	-130	-130	-130	-130
Totaal Baten	**-15.313**	**-15.968**	**-16.089**	**-15.989**	**-16.087**	**-15.985**	**-15.981**
Resultaat voor bestemming	**-665**	**0**	**1.086**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotaties aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	0	300	0	0	0	0
Onttrekking aan het rekeningresultaat 2023	0	0	-300	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve pkv + ingebrekestellingen	0	0	-300	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-665**	**0**	**786**	**0**	**0**	**0**	**0**

Personeelslasten

De personeelslasten laten in 2025 een lichte stijging zien, wat het resultaat is van enerzijds een vermindering van de incidentele personeelslasten in de begrotingswijziging maart 2024, en anderzijds de indexatie van de personeelslasten ad 4,7% en de kosten van de areaaluitbreiding van ca. € 128K . Vanwege de onzekerheid over het aantal WOZ-bezwaren is op dit moment nog onduidelijk of dit voldoende zal zijn.

Overige goederen en diensten

De overige goederen en diensten betreffen onder meer de gegevensverstrekking door derden, drukwerk, porti en verzendkosten, externe advieskosten, inhuur deurwaarders buitengebieden, etc. Ook de proceskosten voor WOZ bezwaren vallen hieronder. Deze post bevat vanaf 2025 een forse daling, wat het gevolg is van de wettelijke daling van 75% in de proceskostenvergoedingen. Ook het effect van de areaaluitbreiding is hierin meegenomen.

Bijdragen en doorbelastingen GDI

Dit betreft de bijdrage die bij de BSGR in rekening wordt gebracht voor de kosten van de berichtenbox en DigiD. De bijdragen voor de gemeenten worden verrekend via het Gemeentefonds en kunnen worden gedeclareerd via het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het resterende deel van de bijdrage zal aan HHR worden doorbelast.
De bijdrage wordt eerst in voorschot en later op basis van nacalculatie berekend. Omdat de toekomstige aantallen niet bekend zijn laten we de jaarlijkse omvang behoudens een prijscorrectie gelijk.
Ook areaaluitbreiding heeft zeer beperkt effect op deze post.

Kapitaallasten

Investeringen hebben het kenmerk dat zij meerdere jaren ten dienste van de BSGR staan. Op het moment dat een investering plaatsvindt (de aanschaf van een object) worden de uitgaven gedaan. Toerekening van de kapitaallasten (afschrijving en toegerekende rentekosten) vindt in principe voor de eerste maal plaats in het jaar dat een investering is opgeleverd. Het aantal jaren waaraan de kapitaallasten worden toegerekend is afhankelijk van het soort investering en varieert in de regel van 5 tot 10 jaar. De kapitaallasten zullen na een dip in 2024 en 2025 weer gaan oplopen in verband met een mogelijke aanbesteding van het waarderingspakket en de aanschaf van (deels) nieuw meubilair.

Automatisering

De automatiseringslasten betreffen vooral het onderhoud van de belastingapplicatie, de ICT-infrastructuur, de kantoorautomatisering en de digitale balie. Deze lasten stijgen licht de komende jaren gezien de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering. Deze post is voor het jaar 2024 extra opgehoogd, omdat het in het verleden te laag begroot was. Daarnaast zijn de kosten zoals eerder vermeld geïndexeerd tegen een percentage van 3,7%.

Huisvestingslasten
De huisvestingslasten stijgen in 2025 licht als gevolg van de indexatie. Datzelfde geldt voor de servicekosten die onder deze post worden meegenomen.

Onvoorzien
De aanwending van het bedrag onvoorzien is alleen onder voorwaarden toelaatbaar; inzet vindt plaats voor uitgaven die onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar zijn. Indien een dergelijke uitgave een structureel karakter heeft, dan worden de meerjarige consequenties als autonome ontwikkelingen in de volgende begroting verwerkt. Verwerking van een onvoorziene post leidt tot een begrotingswijziging welke aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd.

Bijdrage deelnemers
De indexering van de deelnemersbijdrage 2025 ten opzichte van 2024 is bepaald door de indexatie voor lonen en prijzen o.b.v. de verwachting prijs overheidsconsumptie van het CPB in de septembercirculaire. Het stijgingspercentage is voor lonen (de Prijsoverheidsconsumptie werknemers beloning werknemers) 4,7% en prijzen (de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)) 3,7%. Tevens is het bedrag hoger geworden als gevolg van de areaaluitbreiding.

Onttrekkingen reserves/resultaat
In de jaren 2025-2028 is er geen sprake van (mutaties in) bestemmingsreserves.

Incidentele baten en lasten
De incidentele baten en lasten worden begroot onder de programma's en algemene dekkingsmiddelen. In de jaren 2025-2028 is er uitsluitend de incidentele last van post onvoorzien binnen de algemene dekkingsmiddelen (zie pagina 21).

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
In het BBV is opgenomen dat geen voorzieningen worden getroffen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen *van een jaarlijks vergelijkbaar volume*. Deze verplichtingen dienen wel expliciet in de begroting en meerjarenraming te worden verwerkt. Bij de BSGR wordt het aantal nog op te nemen verlofuren per ultimo van een begrotingsjaar als vermelding in de jaarrekening opgenomen. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een *niet jaarlijks vergelijkbaar volume* dienen er wel voorzieningen te worden getroffen.

Overeenkomsten
De BSGR is voor een aantal jaren verbonden aan de huurovereenkomst voor het pand op de Lammenschansweg 144. Dit contract loopt tot en met 31 oktober 2026.
BSGR heeft de overstap gemaakt van SMC Centric naar KPN voor de ICT-infrastructuur en kantoorautomatisering. Voor de kantoorautomatisering is dit in december 2022 gebeurd en voor de infrastructuur in maart 2023. Het contract met KPN heeft een looptijd van vijf jaar met de optie om twee keer te verlengen met een jaar.
Voor beheer en onderhoud van de belastingapplicatie is een overeenkomst afgesloten met Centric, die jaarlijks kan worden opgezegd.
Met BakerWare zijn meerdere kleine overeenkomsten afgesloten die ook jaarlijks kunnen worden opgezegd.
Het contract voor de telefonie met Evolve is beëindigd per 1 februari 2023. Vanaf 1 februari 2023 verzorgt KPN de telefoondiensten. De looptijd is 4 jaar, met een optie om twee keer een jaar te verlengen.
Voor druk- en verzendwerk is er sprake van een contract met Jetmail, welke een looptijd heeft van vier jaar tot 1 januari 2027 met de optie om twee keer te verlengen met een jaar.
Tenslotte heeft de BSGR de beschikking over een leaseauto.

Geprognosticeerde Balans

In het BBV wordt een meerjarig geprognosticeerde balans voorgeschreven. Deze balans dient aan te sluiten op de balans in de jaarrekening maar behoeft niet dezelfde mate van detail weer te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn kengetallen opgenomen die op basis van deze balans zijn berekend.

Activa x € 1.000	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
Vaste activa	382	319	770	524	380	240
Vlottende activa	12.261	12.275	12.275	12.275	12.275	12.275
Totaal activa	12.643	12.594	13.045	12.799	12.655	12.515

Passiva x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Eigen vermogen	1.446	846	846	846	846	846
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Vlottende passiva	11.197	11.748	12.199	11.953	11.809	11.669
Totaal passiva	12.643	12.594	13.045	12.799	12.655	12.515

In bovenstaande balans zijn de gegevens inzake de vaste activa bepaald aan de hand van de huidige en geprognosticeerde activastaat. De vlottende activa bestaan voor een groot deel uit de rekening courantverhouding bij de Schatkist en de per ultimo begrotingsjaar openstaande debiteuren. De stand van het Eigen Vermogen sluit aan met de cijfers in de hierna volgende paragraaf. Er wordt vanuit gegaan dat er vooralsnog geen langlopende leningen noodzakelijk zijn. De post vlottende passiva bevat als belangrijkste posten “aan de deelnemers af te dragen belastingontvangsten”, “crediteuren” en transitorische posten als “nog te betalen bedragen” en “vooruit ontvangen bedragen”.

Meerjaren-investeringsplanning

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Boekwaarde cumulatief begin v/h jr.	382	239	110	4	-
Nog niet ontvangen slottermijnen	-	-	-	-	-
Investering in belastingapplicatie	67	54	40	27	13
Onvoorzien 2024	33	26	20	13	7
Nieuw waarderingspakket			500	400	300
Kantoormeubilair			100	80	60
Aanbesteding belastingapplicatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal investeringen incl. boekwaarde	**482**	**319**	**770**	**524**	**380**

In bovenstaand overzicht is het verloop van de boekwaarde inclusief de nieuwe investeringen gevisualiseerd.

Overzicht reserves en voorzieningen

Het verloop van de algemene en bestemmingsreserves ziet er als volgt uit:

Eigen Vermogen x € 1.000	Saldo ultimo 2023	Saldo ultimo 2024	Saldo ultimo 2025	Saldo ultimo 2026	Saldo ultimo 2027	Saldo ultimo 2028
Algemene reserve	781	846	846	846	846	846
Rekeningresultaat	665	0	0	0	0	0
Totaal Eigen Vermogen	**1.446**	**846**	**846**	**846**	**846**	**846**

Noot: vanaf 2025 zal de Algemene Reserve iets hoger zijn dan 5% van de totale lasten. Zo nodig zal dit zeer beperkte overschot dan teruggegeven worden aan de deelnemers.

Toelichting:

Naam van de reserve	**Algemene reserve**
Type	Algemene reserve.
Doel van de reserve	De algemene reserve heeft een algemene bestedingsmiddel-/bufferfunctie om risico's op te vangen.
Maximale omvang van de reserve	De omvang van de reserve dient minimaal 3% te zijn (besluit AB 25 juni 2020) en maximaal 5% van de totaal begrote lasten conform het besluit AB op 27 juni 2019. NB: De reserve bedraagt per ultimo 2023 € 781K, exclusief de toevoeging van € 65K uit het positieve resultaat 2023.
Dotatie	Incidentele baten (onder andere jaarrekeningoverschotten).
Verwachte bestedingen	Incidentele bestedingen.
Opheffingsdatum	Niet van toepassing.

BTW Compensatie

De kosten die in het overzicht lasten en baten staan vermeld zijn exclusief BTW. De BTW die BSGR ter zake van de gedane inkopen/ investeringen betaalt kan door de BSGR niet worden verrekend op de BTW aangifte of worden gecompenseerd bij het BTW compensatiefonds. Via de BTW transparantiemethode schuift BSGR jaarlijks de btw die is betaald ter zake van de gedane inkopen/ investeringen door naar de deelnemers.
Gemeenten kunnen deze BTW vervolgens compenseren bij het BTW compensatiefonds.

x € 1.000 **Lasten**	**BTW** **2025**	**BTW** **2026**	**BTW** **2027**	**BTW** **2028**
Gemeentelijke deelnemers	753	753	753	753
Hoogheemraadschap	416	416	416	416
Totaal	**1.169**	**1.169**	**1.169**	**1.169**

De jaarlijkse vast te stellen procentuele omvang van de door te schuiven btw is gelijk aan de kostprijscalculatieverdeelsleutel (KPC) in de kosten per deelnemer. Het gehanteerde verdelingspercentage gemeenten/ versus hoogheemraadschap kan bij nacalculatie wijzigen. Door deze compensatie zijn de werkelijke kosten in de BSGR voor de gemeenten niet hoger dan eerdergenoemde bijdragen zolang de grens van het BTW compensatiefonds niet wordt overschreden. Voor het hoogheemraadschap geldt dat haar aandeel in de BTW wel als kostenpost moet worden aangemerkt.

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten 2023 conform Iv3 matrix

Overzicht baten en lasten 2025 Iv3 (x € 1.000)		
Baten en lasten conform Iv3-matrix, zoals bepaald in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Ministeriële regeling informatie voor derden.		
Iv3-categoriën	**LASTEN**	**bedrag**
1.	**Salarissen en sociale lasten**	
1.1	Salarissen en sociale lasten	10.822
3.	**Goederen en diensten**	
3.3	Pachten	773
3.5.1	Ingeleend personeel	-
3.8	Overige goederen en diensten	3.965
3.8	Bijdrage GDI	172
7.	**Verrekeningen**	
7.3	Afschrijvingen	149
0.8	**Overige baten en lasten**	
0.8	Onvoorzien	109
	subtotaal lasten	**15.989**
	BATEN	
3.	**Goederen en diensten**	
3.8	Overige goederen en diensten	
4.	**Overdrachten**	
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	10.105-
4.3.5	Inkomensoverdrachten - waterschappen	5.686-
4,3,1	Inkomensoverdrachten - Rijk	69-
7.	**Verrekeningen**	
7.1	Mutaties reserves	-
7.4	Bespaarde rente	130-
	subtotaal baten	**15.989-**

Bijlage 2: Kerngegevens

Bijlage: Kerngegevens	
Deelnemende waterschappen in 2025	HH Rijnland
Deelnemende gemeenten in 2025	Bodegraven-Reeuwijk Gouda Katwijk Leiden Leiderdorp Oegstgeest Velsen Voorschoten Waddinxveen Wassenaar Zoeterwoude
Provincies waarin de deelnemers zijn gelegen	Zuid-Holland Noord-Holland
Grootte van het verzorgingsgebied	1.100 km2
Aantal gemeenten in het verzorgingsgebied	30
Aantal inwoners in het verzorgingsgebied per 31-12-2023*	ca. 1,3 miljoen
Te verzenden aanslagbiljetten in 2025	0,8 miljoen
In de aanslagbiljetten opgenomen aanslagregels	3,0 miljoen
Verzoeken om kwijtschelding	38.000 stuks
Te verzenden waardebeschikkingen eigenaren	275.000 stuks
Te verzenden betaalherinneringen in 2025	110.000 stuks
Te verzenden aanmaningen in 2025	65.000 stuks
Te verzenden dwangbevelen in 2025	30.000 stuks
Totaal voor 2024** begroot aanslagbedrag	610 miljoen
Waarvan:	
ten behoeve van de waterschappen	247 miljoen
ten behoeve van de gemeenten	363 miljoen
Totaal aantal medewerkers	ca. 119 fte
* = er is geen recentere meting bekend ** = De begrotingsgegevens zijn de laatst bekende gegevens	

Bijlage 3: Deelnemersbijdragen 2025 - 2028

Gebaseerd op KPC basis 2023

		Deelnemersbijdrage			
Deelnemer	**Aandeel cf. KPC 2023**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Bodegraven-Reeuwijk	4,73%	742.330	746.951	742.110	741.918
Gouda	10,89%	1.707.808	1.718.439	1.707.300	1.706.860
Rijnland	35,59%	5.582.533	5.617.286	5.580.875	5.579.433
Katwijk	7,78%	1.220.318	1.227.914	1.219.955	1.219.640
Leiden	15,17%	2.380.131	2.394.948	2.379.425	2.378.810
Leiderdorp	2,98%	466.774	469.680	466.635	466.515
Oegstgeest	2,60%	407.459	409.995	407.338	407.232
Velsen	8,99%	1.409.710	1.418.486	1.409.291	1.408.927
Voorschoten	2,88%	451.011	453.819	450.877	450.761
Waddinxveen	3,92%	614.370	618.195	614.187	614.029
Wassenaar	3,15%	494.479	497.557	494.332	494.204
Zoeterwoude	1,34%	210.341	211.650	210.278	210.224
Totaal	**100%**	**15.687.263**	**15.784.920**	**15.682.604**	**15.678.553**

Bijlage 4: Baten en lasten 2025 per taakveld verdeeld over de programma's per deelnemer

Gebaseerd op KPC 2023 en overhead doorverdeeld

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Gouda				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 291.243	€ 236.919	€ 146.972	€ 1.032.673	€ 1.707.808
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 936.544
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 206
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 170.567
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 10.497
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 9.442
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 58.762
2.4	Economische havens en waterwegen		Havengelden	€ 9.574
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 6.674
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 1.822
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 4.632
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 62.460
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 9.812
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 69.947
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 2.760
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 1.586
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 71.067
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 67.777
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar NWN	€ 2.338
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 162.337
8.3	Wonen en bouwen		Liggelden	€ 1.020
8.3	Wonen en bouwen		Staangelden	€ 3.425
8.3	Wonen en bouwen		Overige leges	€ 44.560
				€ 1.707.808

Noot: KPC 2023 houdt nog rekening met een hoog aantal bezwaren voor de parkeerbelasting.

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Leiden				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 287.507	€ 3.311	€ 205.580	€ 1.883.733	€ 2.380.131
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 1.769.647
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 5
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 265.482
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 15.877
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 22.881
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 3.472
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 15.337
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 40
7.2	Riolering		Rioolheffing personen	€ 144.723
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 142.667
				€ 2.380.131

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Wassenaar				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 66.382	€ 5.454	€ 47.182	€ 375.461	€ 494.479
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 346.813
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 59.952
0.61	OZB woningen		OZB Gebr. Woningen	€ 193
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 3.142
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 6.161
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 9.228
0.64	Belastingen overige		Baatbelasting	€ 895
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ2NWN)	€ 1.269
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ3NWN)	€ 3.064
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ3WON)	€ 372
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZNWN)	€ 1.057
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 948
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 2.786
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 28.167
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 26.940
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 3.492
				€ 494.479

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Voorschoten								
Heffen		**B&B**		**I&I**	**WOZ**		**Totaal**	
€	62.212	€	130	€ 36.557	€	352.113	€	451.011
Taakveld		**Omschrijving**			**Specificatie**		**Bedrag**	
0.61		OZB woningen			OZB Eig. woningen		€	329.919
0.62		OZB niet woningen			OZB Eig. niet woningen		€	49.857
0.61		OZB woningen			OZB Gebr. Woningen		€	194
0.62		OZB niet woningen			OZB Gebr. niet woningen		€	2.750
0.64		Belastingen overige			Hondenbelasting		€	3.840
0.64		Precariobelasting			Precariobelasting		€	210
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			BIZ bijdrage (BIZ4NWN)		€	3.222
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			BIZ bijdrage (BIZ5NWN)		€	2.300
3.4		Economische promotie			Toeristenbelasting		€	107
7.2		Riolering			Rioolheffing Gebr. NWN		€	5.927
7.2		Riolering			Rioolheffing Gebr. WON (RIOTWON)		€	28.499
7.3		Afval			Afvalstoffenheffing		€	24.185
							€	**451.011**

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Zoeterwoude								
Heffen		**B&B**		**I&I**	**WOZ**		**Totaal**	
€	33.008	€	-	€ 28.286	€	149.047	€	210.341
Taakveld		**Omschrijving**			**Specificatie**		**Bedrag**	
0.61		OZB woningen			OZB Eig. woningen		€	121.734
0.62		OZB niet woningen			OZB Eig. niet woningen		€	38.709
0.62		OZB niet woningen			OZB Gebr. niet woningen		€	2.415
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			BIZ bijdrage (BIZ9WON)		€	228
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			BIZ bijdrage (BIZ9NWN)		€	3.369
7.2		Riolering			Rioolheffing Eig. NWN		€	1.320
7.2		Riolering			Rioolheffing Eig. WON		€	8.206
7.3		Afval			Afvalstoffenheffing diftar WON		€	19.271
7.3		Afval			Afvalstoffenheffing diftar NWN		€	189
7.3		Afval			Afvalstoffenheffing		€	14.588
7.3		Reinigingsrecht			Reinigingsrecht		€	311
							€	**210.341**

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Oegstgeest				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 51.387	€ 390	€ 36.401	€ 319.281	€ 407.459
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 308.124
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 37.207
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 693
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 4.241
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ5NWN)	€ 1.461
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZ5WON)	€ 375
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 207
7.2	Riolering		Rioolheffing personen	€ 24.851
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 26
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 2.000
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 27.332
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 941
				€ 407.459

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Katwijk				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 176.039	€ 72.399	€ 119.298	€ 852.581	€ 1.220.318
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		RZB Eig. woningen	€ 732
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 768.498
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 151.300
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 10.065
0.63	Parkeerbelasting		Parkeerbelasting	€ 131.037
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 260
0.64	Belastingen overige		Hondenbelasting	€ 10.628
2.4	Economische havens en waterwegen		Havengelden	€ 5.873
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZCNWN)	€ 1.995
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		BIZ bijdrage (BIZDNWN)	€ 710
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 2.717
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 2.645
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 60.696
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 9.826
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 11
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 58.111
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		Begraafrechten (GRAF)	€ 5.213
				€ 1.220.318

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Bodegraven-Reeuwijk				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 123.426	€ 19.348	€ 69.581	€ 529.974	€ 742.330
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 435.069
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 135.086
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 13
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 125
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 943
3.4	Economische promotie		Forensenbelasting	€ 1.420
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 1.329
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 2.551
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 3.729
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 31.634
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 3.299
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 31.108
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 30.609
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar NWN	€ 1.470
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 30.076
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 4
7.3	Reinigingsrecht		Afval extra container NWN	€ 1.726
7.3	Reinigingsrecht		Reinigingsrecht	€ 2.903
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 29.237
				€ 742.330

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Waddinxveen				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 88.168	€ 941	€ 74.469	€ 450.793	€ 614.370
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
0.61	OZB woningen		OZB Eig. woningen	€ 386.447
0.62	OZB niet woningen		OZB Eig. niet woningen	€ 97.740
0.62	OZB niet woningen		OZB Gebr. niet woningen	€ 5.651
0.64	Precariobelasting		Precariobelasting	€ 989
3.4	Economische promotie		Toeristenbelasting	€ 29
3.4	Economische promotie		Marktgelden	€ 31
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. NWN	€ 2.122
7.2	Riolering		Rioolheffing Eig. WON	€ 27.163
7.2	Riolering		Rioolheffing Gebr. NWN	€ 225
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 2.221
7.2	Riolering		Rioolheffing Hemelwater WON	€ 1.237
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing diftar WON	€ 39.563
7.3	Afval		Afvalstoffenheffing	€ 39.893
7.3	Afval		Afval extra container WON	€ 748
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		Begraafrechten (GRFR)	€ 3.747
8.3	Wonen en bouwen		Leges Omgevingsvergunning	€ 4.563
8.3	Wonen en bouwen		Overige leges	€ 2.000
				€ 614.370

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Hoogheemraadschap van Rijnland				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 2.525.958	€ 32	€ 3.056.543	€ -	€ 5.582.533
Taakveld	**Omschrijving**		**Specificatie**	**Bedrag**
n.v.t.	Leges Waterschap		Leges Waterschap	€ 1.354
n.v.t.	Watersysteemheffing		Watersysteemheffing	€ 3.409.109
n.v.t.	Zuiveringsheffing		Zuiveringsheffing	€ 2.172.070
				€ 5.582.533

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Leiderdorp								
Heffen		**B&B**		**I&I**	**WOZ**		**Totaal**	
€	53.171	€	714	€ 37.896	€	374.992	€	466.774
Taakveld	**Omschrijving**				**Specificatie**		**Bedrag**	
0.61	OZB woningen				OZB Eig. woningen		€	355.398
0.62	OZB niet woningen				OZB Eig. niet woningen		€	49.739
0.62	OZB niet woningen				OZB Gebr. niet woningen		€	2.529
0.64	Precariobelasting				Precariobelasting		€	756
3.4	Economische promotie				Toeristenbelasting		€	62
7.2	Riolering				Rioolheffing Gebr. NWN		€	2.544
7.2	Riolering				Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)		€	9
7.2	Riolering				Rioolheffing personen		€	28.033
7.3	Afval				Afvalstoffenheffing		€	27.248
7.3	Reinigingsrecht				Reinigingsrecht		€	456
							€	**466.774**

Kostprijsproductverdeling per programma gemeente Velsen				
Heffen	**B&B**	**I&I**	**WOZ**	**Totaal**
€ 220.402	€ 30.346	€ 118.305	€ 1.040.657	€ 1.409.710

Taakveld	Omschrijving	Specificatie	Bedrag
0.61	OZB woningen	OZB Eig. woningen	€ 890.669
0.61	OZB woningen	RZB Eig. woningen	€ 1.595
0.62	OZB niet woningen	OZB Eig. niet woningen	€ 225.834
0.62	OZB niet woningen	OZB Gebr. niet woningen	€ 9.878
0.63	Parkeerbelasting	Parkeerbelasting	€ 6.168
0.64	Belastingen overige	Hondenbelasting	€ 10.563
0.64	Precariobelasting	Precariobelasting	€ 360
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ6NWN)	€ 376
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ7NWN)	€ 2.679
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ8NWN)	€ 2.292
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZ8WON)	€ 230
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZANWN)	€ 2.777
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZAWON)	€ 517
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	BIZ bijdrage (BIZBNWN)	€ 833
3.4	Economische promotie	Marktgelden	€ 2.903
3.4	Economische promotie	Toeristenbelasting	€ 1.041
7.2	Riolering	Rioolheffing Eig. NWN	€ 6.010
7.2	Riolering	Rioolheffing Eig. WON	€ 60.709
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. NWN	€ 6.202
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. WON (RIOGWON)	€ 67.022
7.2	Riolering	Rioolheffing Hemelwater WON	€ 1.656
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. WON (RIOTWON)	€ 932
7.2	Riolering	Rioolheffing Hemelwater NWN	€ 147
7.2	Riolering	Rioolheffing Gebr. NWN	€ 37
7.3	Afval	Afvalstoffenheffing	€ 64.027
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Begraafrechten (GRAF)	€ 59
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Begraafrechten (GRFR)	€ 5.732
8.3	Wonen en bouwen	Leges Omgevingsvergunning	€ 33.105
8.3	Wonen en bouwen	Overige leges	€ 5.355
			€ 1.409.710